

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest. I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1968. február 13.

bb. 1. korai tavaszt jeleznek a madarak? - megérkeztek a mezei pacsirta, az örvös galamb és a bibic előőrsei - „hangol”, a feketeérigó fészkel a balkáni gerle

i cs/tr/ie/il bs

1968. február 13.

a január közepe óta tartó rendkívüli enyhesség országszer-
te duzzasztja már a tavaszi rügyeket, sokhelyütt kicsalta
a legkorábbi vadvirágokat. a természet télies csendjét mind
gyakrabban töri meg a madarak csivitelése. a ligetekben, falu-
széleken harsányan szól a kékcinke „nyitnikék-je”, a feketeér-
gő öreg himjei próbálgatják a fészkefoglaló ének akkordjait.
néhány vidéken megjelentek a mezei pacsirták, az örvösgalambok,
és a bibicék, - legkorábban érkező vándormadaraink - előőrsei.
a szabadsághegyen láttak már meggyvágókat, a velencei tó-
ról egy pár nyári ludat jeleztek az ornitológusok, a vándorma-
darak idei előőrsei jó két-három héttel korábban jöttek, mint
amit vonulási menetrendjük előír.

az itt telelő vándormadarak közül a balkáni gerle már javá-
ban fészkel, sőt a legszorgosabbak tojásokon ülnek. a jel-
legzetes téli vendégek, a csonttollu madarak már január végén
továbbálltak, - rossz volt a japán akác termése -, a népes fe-
nyőrigó rajokból ugyancsak mutatóba maradt néhány példány.
a varjak zöme mult héten indult visszafelé szokott télvégi vándor-
útján északkeletnek.

vajon a február közepi tömeges virágnylás és a vándorma-
darak korai érkezése tavaszt jelez-e már, avagy csak a tartós
szép idő kísérelése? dr. kéri menyhért biometeorológus
véleménye szerint a növényvilágban és a madárvonulásban tapaszt-
alt szokatlan jelenségek elsősorban az utóbbi hetek valóban
tavaszias időjárásának tükrözői: főleg az intenzívebb napsugár-
zás a „ludas”, a rendkívül korai virágnylásban, illetve ma-
dárfütyben és fészkekrakásban. igaz, még visszacsaphat a tél,
de a tapasztalatok szerint az ilyen tartós „előlegek”, után a
menetrendszerinti tavasz sem várhat magára sokáig./mti/

-.-

- 1 -

126

bb. 2. április 5-én kezdődik a szocialista brigádok vetélkedője a rádióban

i ol/j/sr/il/ bs

1968. február 13.

április 5-én kezdődik a mesterségünk címere,, szocialista brigádvetélkedő a rádióban. az elődöntőbe elsőként - április 5-én - a duna cipőgyár és a pécsi porcelángyár egy-egy brigádja kerül. 19-én a nagykovácsi konzervgyár és a csepel motor-kerékpárgyár, május 3-án a dunai vasmű és a Lenin kohászati művek, május 17-én a dunai cement- és mészmű, valamint az egyesült izzó, május 30-án a szegedi kenderfonó- és szövőipari vállalat, valamint a tatabányai szénbányászati tröszt, június 14-én pedig a kossuth nyomda és a debreceni biogal gyógyszer-árugyár egy-egy szocialista brigádja mérkőzik az elődöntőben a továbbjutásért. a háromfordulós vetélkedő első díja 100 ezer forint, második díja 75 ezer, a harmadik díj pedig 50 ezer forint. a fődíjak mellett többféle különdíjat is kapnak a sikeres vetélkedők./mti/

-.-

bb. 4. csak a magvaváló fajták kelendők - a piac ,,figyelmeztetése az őszibaracktermelőknek

b vid kz/sk/ká/il bs

1968. február 13.

a felkinált 420 vagonnyiból mindössze 219 vagon őszibarackot kötött le az idén a szegedi konzervgyár, a szatymazi őszibaracktermelő körzetben. ezzel kapcsolatban a gyár vezetői rámutattak, hogy a körzet 1, 100, 000 termő őszibarackfája közül mindössze 300.000 fa ad ipari feldolgozásra alkalmas - géppel könnyen magozható - bel- és külföldön egyaránt keresett gyümölcsöt. a fák többsége az ismert ford fajta, amelynek termése nagyon izletes ugyan, de nem magvaváló. a szatymazi, s általában a hazai őszibarack versenyképességét csak úgy lehet megtartani és növelni, ha a következőkben a sárgahusu magvaváló fajtákat szaporítják. az üzem máris 20 termelészövetkezettel kötött megállapodást keresett fajták telepítésére. a lehetőség adott: a délföldi mezőgazdasági kísérleti intézet kiváló minőségű hibrid őszibarackokat nemesített. ezek bordó-pirosra érnek, sárga husuak, ugyanakkor gépi feldolgozásra is kitűnően alkalmasak./mti/

-.-

- 2 -

92

bb. 3. kilenc méter mély krátertavat hagyott maga után a nagyhegyesi ,,gázvulkán,,

b vid szf/hén/ká/il bs

1968. február 13.

a debreceni kossuth Lajos tudományegyetem földrajzi intézetének munkacsoportja dr. borsy zoltán docens vezetésével felmérte és alaktanilag megvizsgálta a nagyhegyei krátert.

mint ismeretes, a hajdusági földgázmezőn 1961 augusztusában a 36-os furásnál, amikor már 1361 méter mélységben járt a furó, a feltörő gáz lángalobban, a gáztömegek levegőbe emelték a furóberendezést, tüzfüggöny keletkezett és a lángoszlopok néha elérték a 200 méteres magasságot is. a napokig tartó erős gázfeltörés úgy működött, mint egy tüzhányó végül is úgy aludt ki, hogy a feltörő gázzal együtt sok víz is felszínre került, ez visszafolyt a kráter mélyébe és eliszaposította a gáz forrását. a főkráterből kiszórt anyag tulnyomó része gyűrű alakú sáncban halmozódott fel a gáztölcsér körül.

a szakemberek mérései szerint a kráterperem legmagasabb részei hat méterrel emelkednek a környező terepszint fölé. a kráter létrejötte után működésbe léptek a külső erők és a peremet számottevően átalakították. ugynevezett suvadások következtében perem alacsonyabb lett, mint eredetileg volt. a kráter bel-sejét víz tölti ki. a suvadások következtében az utóbbi három évben a lecsuszó földtömegek 400 négyzetméterrel csökkentették a vízfelületet. a tó területe jelenleg 7120 négyzetméter.

a tó mélységét nyolcvan helyen mérték mérőórával. megállapították, hogy a nagyhegyei krátertő legmélyebb pontja 9,31 méteres.

a zöldes színű tóba helyezett porcelánkorongot két méter mélységig látni lehet. a víztükör felett mindig magasabb a hőmérséklet, mint a környező szabad területen. ezért a jövőben mikroklimatikus szempontból is megvizsgálják./mti/

-.-

- 3 -

Mer

bb. 5. megállapodás a magyar és az ndk operájának vendégjátékáról

1 ol/gk/zs/gy/bs

1968. február 13.

az ndk operai szakembereinek egy csoportja dr. walter kamakowskinak, a berlini állami operaház igazgatóhelyettesének vezetésével a közelmúltban néhány napot budapesten töltött. itt tartózkodásuk során a magyar állami operaház igazgatójával a kapcsolatok szélesítéséről tárgyaltak. egyebek között megállapodtak abban, hogy a jövő évadban a berlini állami operaház budapesten, a magyar főváros dalszínházának együttese pedig berlinban tart több előadást. a színre kerülő darabokról és a vendégszereplések időpontjáról egy későbbi közös berlini tárgyaláson határoznak./mti/

bb. 6. hízenőtezer uttörő a kiállításon

ol/sr/gy/bs

1968. február 13.

az elmúlt két hét alatt 15 000 uttörő tekintette meg a pesterzsébeti múzeumnak a 10. kerületi uttörőházban rendezett „korok és vallások,” című vendégkiállítását. a magyar uttörők szövetsége budapesti elnöksége „korok mélyén,” címmel hirdetett pályázatának egyik feltétele, hogy a gyermekek megismerkedjenek a bemutató anyagával. a kiállítás vonzereje azonban nem csupán a pályázaton elérhető értékes díjakban keresendő. a bemutatott anyag sokasága látványos és egyben esztétikai élményt jelent. mintegy kétezer tárgy: festmény, szobor, dombormű, írat, munkaeszköz - eredeti és másolat - fogadja a látogatókat./mti/

bb. 7. „dohányfák,” az alföldön

a vid-kz/sk/ká/gy/bs

1968. február 13.

szolnok megye három közös gazdasága a- a mezőhéki táncsics, a rákóczi falvi rákóczi és a tiszaföldvári szabad nép termelőszövetkezet - a múlt évi sikeres kísérletek alapján, a tavalyi nyolc hold helyett, az idén már 23 holdon termel egy nszk-beli cég megrendelésére „dohányfákat,”

/folyt. köv./

- 4 -

Wc

bb. 7. /„dohányfák,”.... folyt./ gy

a megrendelők vetőmagjából és receptje szerint termelt dohány 2,5 méter magasra megnő, s egy-egy ilyen „fa,” 50-60 százszáztíz centiméter hosszú, hatalmas levelet nevel. holdankénti átlagtermése meghaladja a 13 mázsát. a különleges dohányt különleges eljárással nyiregynázán készítik elő bálázásra. érdekessége, hogy a hagyományos magyar fajtákkal ellentétben, a „dohányfák,” levelének minősége akkor kifogástalan, ha illatanyagokban szegény, s ha a lehető legsötétebb. a nyugatnémet cég a tavalyi kísérleti eredménnyel teljes mértékben elégedett volt./mti/

..

bb. 8. „pedikürözött,” nyulak „nylon-sapkában,”

a vid-kz/sk/ká/gy/bs

1968. február 13.

rekordforgalmat bonyolított le a napokban befejeződött vadászidényben a mavad kecskeméti kirengeltsége. bács, csongrád, békés és szolnok megye vadásztársaságaitól a vártnál is több, együttesen 59 000 vadmadarat és vadnyulat vásároltak fel. a minőség kifogástalan volt. a vadnyulak jó része külföldre „utazott,” valamennyit gondosan előkészítették szállításra. bundájukat fényesre kefélték, a lábukat „pedikürözték,” a fejükre „nylon-sapkát,” húztak. szarvasból, őzből és vaddisznóból is példátlanul nagy mennyiséget vett át a vállalat. vaddisznó például csaknem 600 került a hűtőházakba./mti/

..

bb. 9. túlnépesedés budapest „gyűrűjében,” - tervek a főváros-környéki községek helyzetének megjavítására

c vid-szf/sk/ká/gy/bs

1968. február 13.

koordináló bizottságot alakított a fővárosi és a pest megyei tanács, azzal a céllal, hogy megvizsgálja a budapest-környéki községek helyzetét és megtárgyalja a közösen megoldható feladatokat.

erre azért van szükség, mert budapest „gyűrűjében,” - a fővárost körülvevő 45 községben - az utóbbi években a természetes népszaporulatnál lényegesen nagyobb mértékben növekszik a lakosság száma.

/folyt. köv./

- 5 -

Wc

bb. 9. /túlnépesedés.... 1. folyt./ gy

a nemrég 20 000 lakosu érdből például az ország egyik legnagyobb és legnépesebb községe lett: lakosainak száma 33 000. hasonló arányban gyarapodott gyál, halásztelek, dunakeszi, dunaharaszti, szigetalom, vecsés, diósd, kistarosa is. a feltűnő lakosság-szaporodást a fővárosi iparvállalatok vonzása idézi elő. az ország minden részéről érkezők többsége, munkaalkatmat keresve telepszik le pest megyében, mégpedig lehetőleg a főváros közvetlen közelében.

a megyében, de különösen budapest gyűrűjében, a népesség gyarapodásával együtt szaporodtak a lakás, az ellátási, az oktatási, a népművelési, valamint a kommunális gondok. a budai járásban például a 100 lakásra jutó átlag 20 fővel emelkedett, ezért igen sok a szükséglet. a 873 000 lakosu megye tanácsa képtelen megbirkózni ezekkel a feladatokkal, s bár az idén 349 millió forintot költöttek fejlesztésre - csak a legégetőbb problémákat oldhatják meg.

a bizottság keresi a közlekedés megjavításának lehetőségeit is. pest megyéből ugyanis naponta 180 000 dolgozó jár a budapesti üzemekbe, közülük igen sokan 3-4 órát töltenek el az utazással. a „gyűrű”, községeinek vízellátása is a sürgős feladatok közé tartozik. jelenleg hat peremközséget látnak el fővárosi ivóvízzel, de már tárgyalnak újabb települések bekapcsolásának lehetőségeiről. a pest megyei tanács dunaharaszti, nagykovácsi, solymár, esetleg törökbálint, fót és gyál vízhálózatának kiépítését javasolja olyan megoldással, hogy a vízművek budapest határáig építse meg a vezetéket, az onnan tovább vezető szakasz költségeit pedig a megyei tanács fedezze. az oktatásban a megyeiek kérésére megvizsgálják, miként tudnának több gyermeket felvenni a fővárosi középiskolákba. hasonló irányu számvetést készítenek a budapesti kórházakban és orvosi rendelőintézetekben is.

a fővárosi tanács kérésére pest megye termelőszövetkezetei újabb elárusítóhelyeket nyitnak a fővárosban, a megyei tanács pedig felkutatja azokat a területeket, ahol a budapesti lakosoknak hétvégi telepeket létesíthetnek./mti/

..

- 6 -

bb. 10. új filmek - zenélő tájak a lengyel kultúrában

1 fe/tr/sr/gy/bs

1968. február 13.

a lengyel kultúrában ebben a hónapban is bemutatják a lengyel filmművészet kedvelőinek a legújabb filmalkotásokat; így többek között február 16-án Jerzy Kawalerowicz „az éjszakai vonat”, című alkotást, majd 23-án a „bucsuzások”, című film szerepel a programban. a „mexikó előtt”, című sorozatban ezúttal kárpáti rudolfnak, a kard olimpiai és világbajnokának beszámolóját hallhatják a sportbarátok „magyarok és lengyelek a páston”, címmel, amelyet filmillusztrációk egészítenek ki. a „zenélő tájak”, című összeállítás a legszebb lengyel tájakra kalauzolja a hallgatókat, verssel és dallal. „tanuljunk szórakozva”, invitál egy további est a lengyel kultúrába./mti/

..

- 7 -

bb 11. egy perc alatt egy sertés

a vid kz/sk-ju ká bs

1968. február 13.

egy perc alatt végeznek egy sertés, két perc alatt pedig egy szarvasmarha feldolgozásával a korszerűsített gyöngyösi vágóhídon. az Európában ismert legkorszerűbb technológiával dolgozó üzemben látványos gyorsasággal fut át, az áru a vágószalagokon. a feldolgozott állatok mintegy 30 százaléka készárúként - 40 féle izletes és közkedvelt huskészítmény formájában - kerül forgalomba. a korszerű gyöngyösi üzem felkerült a vidék idegenforgalmi látványosságának listájára is. szinte naponta fogad hazai és külföldi turistacsoportokat. /mti/

--

bb 12. tavaszi színházi „primőrök”, - két új magyar dráma a nemzetiben - shaw vígjáték a madáchban

i pr/hné-ju zs

1968. február 13.

a főváros színházában már a márciusi bemutatók, a tavaszi színpadi „primőrök”, előkészületei foglalkoztatják a társulatokat. a nemzeti színházban megkezdték Gyurkó László „Szerelmem, Elektra”, című tragédiájának próbáit. a Gyurkó-darab - both Béla rendezte - híven követi a klasszikus, szophoklész-féle Elektra mesevonalát, s attól csupán a zsarnok halálát követően tér el. a címszerepben berek Kati lép színpadra, orestészt Kálmán György, a zsarnok aigiszthoszt Bessenyei Ferenc, klütaimnést-rát Lukács Margit játssza.

Egri István rendezésében új magyar drámát tűz műsorára a Katona József színház is: bemutatják Sántha Ferenc „Éjszaka”, című művét. Sántha a darabot az „Áruló”, című kisregényéből írta színpadra; öt szereplőjének maszkjában Bátyi Lajos, Avar István, Öze Lajos, Maklár János és Sztankay István mutatkozik be.

„Olyan szép, hogy nem is lehet igaz”, - ez a címe annak az 1931-ben írt Bernard Shaw darabnak, amelyet - március 15-1 bemutatóval - a Madách színház tűzött műsorára. a mű a polgári társadalom szatirája, rendezője Ádám Ottó, főbb szereplői: Huszti Péter, Domján Edit, Vass Éva, Ajtay Andor, Zenthe Ferenc és cs. Németh Lajos.

/ folyt. köv. /

8.30/ju

- 8 -

de qur

bb 12. / tavaszi színházi ... 1. folyt. /-ju

a Madách Kamaraszínházának márciusi ujdonsága a „Lila akác”, című szép ernő darab. a mű a századelő nagyvárosi életének tükré, s egy fiatalember szerelmi kalandjainak kedves története. szép ernő a témát először regényként írta meg 1919-ben, majd a nagy sikert aratott könyvből született meg 1923-ban a színdarab. / 1934-ben filmet is készítettek belőle/. most a Madách Kamarában kerényi Imre rendezte, a fontosabb szerepeket Uri István, Szilvássy Annamária, Greguss Zoltán, Tolnay Klári, Lőte Attila, Márkus László és Garas Dezső állítja színpadra.

Németh László 1963-ban írt, s azóta már több alkalommal nagy sikerrel játszott társadalmi drámáját, a nagy családot mutatja be a közeljövőben a József Attila színház. Benedek Árpád rendezői irányításával készülődnek a premierre a színház művészei: Szemes Mari, Kaló Flórián, Gobbi Hilda, Rádai Imre, Bodrogi Gyula, Voith Ági, Mádi-Szabó Gábor, Koncz Gábor és Solyom Ildikó.

két bemutató előkészületei is foglalkoztatják a fővárosi operettszínház művészeit. sorrendben az első a „Helló Dolly!”, című musical, amely hosszú évek óta sikerdarabja a Broadwaynek. Jerry Herman világhírűvé vált zenéjére Karinty Ferenc fordításában csendülnek fel majd a dalok. a darabot Vámos László rendezte, a táncjelenetek koreográfiáit a hosszú külföldi turnéről hazatért Bogár Richard tervezi. a főbb szerepekben Psota Irént, Feleki Kamillt, Kovács Ibitt és Benkő Pétert láthatja viszont a közönség. a másik, ezután következő bemutató Lehár Ferenc víg-özvegy-e lesz. a címszerepét Petress Zsuzsa játssza, danilót - vendégként - Bende Zsolt énekli, míg Nyegus híres figurájában Latabár Kálmán lép színpadra. az operettet Seregi László rendezte.

a vigszínház megváltozott műsorrendjében két csehszlovák szerző, Rejnos és Renc „Királygyilkosság”, című darabja szerepel márciusi peremierrel. a színmű mintegy elő-hamlet: Shakespeare ötödféles jambusokban beszélnek szereplői, - ugyanazok a figurák, akik az eredeti drámában is szerepelnek. a történet egyébként Hamlet apjának gyilkosát nyomozza, s az utolsó jelenet már „eredeti Shakespeare”, - Hamlet című drámájának első színpadképe. rendező: Forrai István. a víg kamaraszínpadán, a pesti színházban Dóczy Lajos „Csók”, című zenés vígjátékát tűzik műsorra márciusban. a darab a magyar színháztörténet egyik legsikeresebb műve: 1874-től az 1930-as évek végéig jóformán minden évadban színre került. a felújításhoz fényes szabólcs szerzett zenét, a rendező Marton László. /mti/

--

9.00/s

de qur

- 9 -

bb 13. megkezdtek az új dél-pesti városi kórház tervezését - tanulmányok új kórházak építéséről és a régiek korszerűsítéséről

1 sb/tr-Lm 1e

1968. február 13.

a középülettervező vállalat érdekes számvetést készített az ország kórházi és szanatóriumi hálózatának fejlesztéséről. a felszabadulás óta épített nagy egészségügyi intézmények túlnyomó része ugyanis a közti 2. irodája dolgozóinak szellemi alkotása. a második és a harmadik ötéves tervben eddig 23 kórház és tbc szanatórium tervét készítették el, s ezeknek többsége - 16 intézmény összesen 5 000 ágygal - már működik. jelenleg hét városban építenek új, illetve bővítenek régi kórházat a közti tervei alapján. az egészségügyi ellátásban korábban elmaradt vidéki hálózat most már a korszerűség tekintetében megelőzte a fővárost, ahol - a gyógyászati eszközök fejlesztésétől eltekintve - a háború óta csak elenyésző számban épült új kórházi részleg, a klinikák zöme pedig a századforduló előtt kezdte működését.

a budapesti kórházi-klinikai hálózat átfogó fejlesztésére most kerül sor. az 1-es számú szemészeti klinika új épületének, a 2. számú nőgyógyászati klinika és radiológiai klinika teljes rekonstrukciójának, valamint az országos idegsebészeti intézet épületének átalakítási terveit már elkészítették, s a kivitelezési munkák is megkezdődtek. a további jelentős fejlesztési igények miatt a tervezők különböző tanulmányokban és összehasonlító vizsgálatokban mérlegették, milyen módon, - új kórházak építésével, vagy a régiek átalakításával és rekonstrukciójával - lenne célszerűbb és gazdaságosabb a bővítés.

az eddigi tapasztalatok szerint a teljes rekonstrukció költségeiből rendszerint új kórház építhető, s nem egy esetben ez még olcsóbb is, mint az átalakítás. hét nemrégiben épült új kórháznál ugyanis az ágyankénti beruházás 212-250 ezer forint volt. a szabócs utcai orvostovábbképző intézet fejlesztésének és a rókus kórház korszerűsítésének és bővítésének egységára viszont ágyanként 300-310 ezer forint feletti összeget jelentene. több iparilag fejlett ország építészeteinek tapasztalatai arra is utalnak, hogy a rekonstrukcióval általában csökken a kórházi ágyak száma, mert helyet kell biztosítani a modern gyógyászati berendezéseknek. igaz viszont, hogy a korszerűbb kezelés csökkenti az ápolás idejét, az ágyak tehát jobban kihasználhatók.

/folyt.köv./

9.05/s

se *guf*

- 10 -

bb 13. / megkezdtek ... 1. folyt./-Lm

az új kórházak építésének további előnye, hogy a régi épületeket kevés költséggel jobban lehetne hasznosítani egyszerűbb felszereltségű egészségügyi intézmények - utókezelő kórház, elfekvő, stb. - amugy is szűk hálózatának bővítésére. esetenként - ha a feltételek adottak - eredményes és gazdaságos lehet a kétféle fejlesztés összeötvözése: a régi kórház területén nagy, új épületek a legmodernebb gyógyászati berendezésekkel és mellettük a korábbinál egyszerűbb rendeltetési célnak megfelelően korszerűsített régi épületek.

a vállalat tervezői egyébként már megkezdtek a főváros teljesen új és nagy egészségügyi intézménye, a dél-pesti városi kórház tanulmánytervének kidolgozását. a megbízás szerint ez a pesterzsébetre tervezett kórház 600 ágyas lesz. a vidéki hálózat továbbfejlesztésére többek között ebben az évben készítik el a kecskeméti 900 ágyas megyei kórház beruházási programját, a 638 ágygal bővülő kiskunhalasi, valamint a 200-200 ágyas makói és sátorlajaujhelyi kórház részletes kiviteli terveit./mti/

--

bb 14. az iparosodás eredménye: debrecen lakosainak száma meghaladja a 153 ezret

vid fm/gk-Lm ká

1968. február 13.

az 1960. évi népszámlálás adatai szerint debrecen lakosainak száma 129 834 fő volt. a hajdu-bihar megyei statisztikai hivatal kimutatása szerint 1968. elején a város lakosainak száma meghaladta a 153 ezret. a rohamos növekedés elsősorban debrecen gazdasági fejlődésével, az iparosítással függ össze. a lakosok számának emelkedése azért is szembetűnő, mert a felszabadulás után - ellentétben más vidéki nagyvárosokkal - csökkenték a város határát, ahonnan kivált és önálló község lett ebes, nagyhegyes és a hortobágy./mti/

--

bb 15. bővített ujratermelés a tudományban - alapkutatási lehetőségeinek növelésére fordítja megbízásos kutatásainak jövedelmét a központi fizikai kutató intézet

1 tz/hné-Lm 1e

1968. február 13.

alaptudományi kutatásokra fordítja a központi fizikai kutató intézet azokat a bevételeit, amelyeket az új mechanizmus révén az eddiginél jóval nagyobb mértékben szerezhet meg alkalmazott, vagy fejlesztési kutatás ellenértékeképpen,

/folyt.köv./

9.15/szb

se *guf*

-11-

bb 15. /bővitett ... 1. folyt./-lm

a kfk-i jellegzetesen olyan intézet, amelynek az ugynevezett alap kutatás a fő feladata. e kutatások eredménye általában egy-egy új tudományos megállapítás, egy-egy új eljárás elméleti megalapozása, esetleg egy-egy új működési elv kidolgozása, ami önmagában közvetleneül talán nem is hasznosítható, de gyümölcse sokszorosan megterem az olyan gyártmányokban, amelyeknek előállítását esetleg ez a kutatás tette korszerűbbé, vagy egyáltalán lehetségessé.

az intézetben, mint a népgazdaság minden területén, mindig akadnak bizonyos tartalékok a kutatók tudásában, szellemi erőfeszítésében és az eszközök, berendezések, műszerek teljesítőképességében, amelyeket fel lehet használni arra, hogy adott esetben egy-egy alap kutatási eredményen tovább dolgozzanak, egészen a gyakorlati megvalósításig. mivel egy tudományos eredmény gyakorlati megvalósításának költségeiből csak 10 százalék jut az alap kutatásra, 30 százalékot az alkalmazott, 60 százalékot pedig a fejlesztési kutatás vesz igénybe, saját erőből egy-egy tudományos eredményt csak kilenc másik alap kutatás feláldozása árán lehetett volna realizálni. most az új mechanizmus megnyitotta a lehetőséget, hogy egy-egy érdekelt vállalattal, intézménnyel kötött szerződés alapján, a megrendelő költségére használják fel ilyen célokra a szabad kapacitásokat. a tudományos munkáért járó ellenérték egy részét az érdekelt kutatók anyagi ösztönzésére, zömét azonban az alap kutatási keretek és eszközök bővítésére fordítják, ezzel igyekezve a tudományban is megvalósítani a bővitett ujratermelés elvét.

még tavaly, amikor az új mechanizmus elvei kezdtek kibontakozni, az intézet megkezdte az előkészületeket e lehetőségek hasznosítására. az eddigi eredmény: állandó és rendszeres, szervezetszerű kapcsolat van kialakulóban például a csepeli fémmű és az intézet szilárdtest fizikai osztálya, a magyar optikai művek és a fizikai-optikai laboratórium, az elektronikus mérő készülékek gyára és az elektronikus főosztály, az egyesült izzó és a kémiai kutató, valamint a műszaki főosztály között. a reaktorfizikai főosztály szakemberei az erőmű- és hálózattervező vállalattal együtt vesznek részt az új magyar atomerőmű előkészületi munkálataiban. /mtl/

--

9.20/jun

-12-

I feltárasára

le 942

bb16. vita az érc áráról a borsodi kohók és rudabánya között

c vid szf/hné-ju ká bs

1968. február 13.

január 1-e óta, szinte megszakítás nélkül tárgyalnak a rudabányai vasércbánya és a két nagy feldolgozó; a Lenin kohászati művek, valamint az ózdi kohászati üzemek vezetői, hogy megegyezzenek a hazai vasérc árában.

annakidején, amikor a nyersvas árát kiszámították, a hazai barnavasérc tonnánkénti eladási árát 281 forintban, a dusított ércét 440 forintban, az ankeritét 120 forintban állapították meg. az árkalkulációban részt vettek a kohászat vezetői is. később azonban a nagyolvasztók az új gazdaságirányítási rendszerben nyert önállóságukra támaszkodva és arra hivatkozva, hogy az ércet a szabadáras termékek közé sorolták, magasnak találták ezeket az árakat, bár az érc minősége ellen nem volt kifogásuk. igaz, vastartalma kisebb a külföldön vásárolt ércekénél, de nagy előnye, hogy mindössze hat-nyolc százalék szilícium-dioxidot tartalmaz és ezáltal kedvezőbb körülmények között, kevesebb mészke hozzáadásával kohósítható, tehát a hazai vállalatoknak előnyös.

az eddigi tárgyalásokon a kohászatok barna vasércért, dusított ércért és az ankeritért a megállapítottnál jóval alacsonyabb árát kínálták, a rudabányalak viszont túl alacsonynak találták ajánlatukat. kiszámították, hogy ha a kért áron adják el termékeiket, úgy az év végéig a tervezettnél sokmillió forinttal kevesebb bevételhez jutnak. ez pedig azt jelenenél, hogy az eddig nyújtott jelentős állami kedvezmények mellett is gazdaság-talanná válna a körülbelül 1500 dolgozót foglalkoztató bányai üzem termelése.

a vállalatok közötti árviata eddig nem hozott eredményes megegyezést, csupán abban állapodtak meg, hogy a bányai üzem az idén 280 000 tonna barna, és 165 000 tonna 40-42 százalékos vastartalmu dusított ércet küld a borsodi kohászatoknak. a naponta 400-500 tonna feladott ércet azonban jelenleg nem számlázzák, mivel az eladási árban még nincs megállapodás. a bányai vezetői a vitát felsőbb szervek elé terjesztették, hogy az álláspontok rugalmas egyeztetésével mind a két fél számára elfogadható döntést hozzanak. /mtl/

--

9.26/szb

-13-

le 1007

bb 17. Lopott gépkocsival feketén fuvarozott - egyévi szabadságvesztés

i bc/hné szb zs

1968. február 13.

kemenczei László, 28 éves gépkocsivezető - akit közlekedési büntetés miatt korábban javító-nevelő munkára ítélték - egy gondjaira bízott, megjavított tehergépkocsit munkahelyéről elvitt, s azzal lakókörnyezetében hosszabb ideig feketén fuvarozott. a kocsit csak hosszas keresgélés után találta meg a vállati rendészet. két más alkalommal is jogtalanul vett igénybe gépkocsit kemenczei, s ekkor is feketén szállított.

a központi kerületi bíróság kemenczei Lászlót egyévi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

..-

bb 18. egyetemi felvételei előzetes - nagy a verseny, kisebb az esély

i fe/gk szb zs

1968. február 13.

az idén az ország különböző típusu középiskoláiból mintegy 54 000 diák kerül ki, közülük 31 000 gimnáziumban érettségizik. a felsőoktatási intézményekben - előzetes adatok szerint - körülbelül tizenháromezer fiatal számára biztosítanak helyet. ezekben a hetekben az osztályfőnöki órákon, a szülői munkaközösségekben, a pályaválasztással foglalkozó értekezleteken egyaránt ismertetik az érdekeltekkel a pályaválasztás reális lehetőségeit.

az utóbbi évek tapasztalati szerint visszatérő jelenség, hogy nagyversengés a bejutásért a bölcsészeti, a jogi karokon, a művészeti főiskolákon, a tanárképző főiskolákon a humán jellegű szakokon, a tanító- és óvónőkészítő intézetekben, az orvostudományi egyetemeken és a testnevelési főiskolán. ugyanakkor máshova - elsősorban a természettudományi karokon a tanári szakokra, néhány műszaki egyetemi karra, a tanárképző főiskolák, természettudományi szakokra, egyes felsőfokú technikumokba - közepes vizsgaeredménnyel is be lehetett kerülni az elmúlt években, mert kevesebb volt a jelentkező, kisebb volt a verseny. helyes, ha a szülők és a diákok saját érdekükben mindezt számításba veszik a jelentkezéskor - hangsúlyozták az illetékesek.

a pályázók felvételi kérelmét egyébként a középiskolák március 1 és 15 között fogadják el a negyedik osztályosoktól, a korábban érettségizetteknek május 10-ig kell benyújtaniuk felvételi kérelmüket. /folyt.köv./

9.32/szb

-14-

de 1034

bb 18. /egyetemi felvételi... 1. folyt./-szb

az egyetemek és főiskolák nappali tagozataira a középiskolák negyedikes tanulóit, és azok a korábban érettségizettek kérhetik felvételüket, akik még nem töltötték be 35. életévüket. a felsőfokú technikumokba és felsőfokú szakiskolákba az ott tanított szakmának megfelelő szakmunkás-bizonyítvánnyal is lehet jelentkezni. az 1967-ben vagy korábban érettségizettek kérelméhez hatósági erkölcsi bizonyítványt is kell csatolni, amelyet a rendőrhatalóság az illetékes középiskolák igazgatóinak igazolása alapján állít ki. a munkaviszonyban levőknek kérelmükhöz a munkáltató írásos javaslatát is mellékelniük kell.

a jelentkezők ugyanazon tanévre csak egy hazai felsőoktatási intézménybe kérhetik felvételüket, egyidejűleg azonban pályázhatnak művészeti főiskolára, vagy a néphadsereg tiszti iskoláira, illetve külföldi egyetemre is. az a jelentkező, aki a lakóhelyén levő felsőoktatási intézményben is megszerezheti a választott szakképesítést, csak az esetben jelentkezhet a más városban levő, hasonló képesítést nyújtó felsőoktatási intézménybe, ha nem kér kollégiumi elhelyezést.

a felsőoktatási intézmény a jelentkezőket felvételi vizsgára hívja be. a felvételi vizsgákat a nappali tagozatokon június 26 és július 20 között, az esti és levelező tagozatokon július hónapban, a felsőfokú mezőgazdasági technikumokban december 15 és 1969. január 30 között tartják.

a művelődésügyi minisztérium tájékoztatása szerint a budapesti eötvös Loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi karára - a tavaly előfelvételt nyert 77 hallgatón kívül - az idén 93 pályázót vesznek fel. a bölcsészettudományi karon előfelvétellel biztosította helyét 60 pályázó, s az új tanévre magyar-idegen nyelv szakon 52, két idegen nyelv szakon 54, történelem-idegen nyelv szakon 38 és a pszichológiai szakokon 6 pályázónak lesz helye. a kar tehát csak azoknak a felvételét tudja biztosítani, akik kiváló eredményt érnek el a felvételin, és ezeket is csak azzal a kikötéssel, hogy zömüknek tanulmányaik befejeztével vidéken kell majd elhelyezkedniük. a természettudományi karra összesen 335 hallgatót vesznek föl, legtöbbet a matematika-fizika tanári szakra /120/, legkevesebbet pedig a biológus és a geológus szakra /15, illetve 10/.

/folyt.köv./

9.40/szb

-15-

de 1034

bb 18. /egyetemi felvételi... 2. folyt./-szb

a budapesti orvostudományi egyetemen az első évfolyamon, a szeptemberben induló tanévben 340 fiatal részére biztosítanak helyet. 140 elsőévest vesznek föl, a gyógyszerészeti karon 120 elsőévesnek lesz helye. a budapesti műszaki egyetem építőmérnöki karán 240, a gépészmérnöki karon 475, a műszaki tanárképző szakon 60, az építészmérnöki karon 120, a vegyészmérnöki karon 150, a villamosmérnöki karon 500, a közlekedésmérnöki karon pedig 110 elsőéves hallgató kezdheti meg tanulmányait. a marx károly közgazdaságtudományi egyetemen, ahol tavaly 204 fiatal nyert előfelvételt, az idén 296 pályázónak jut hely.

vidéken a debreceni kossuth Lajos tudományegyetem bölcsészettudományi karán, ahol tavaly három és félszeres volt a tuljelenkezés s 45 pályázót előfelvétellel vettek föl, az idén mindössze 75 fiatalnak biztosítanak helyet. a természettudományi karra összesen 165 pályázót vesznek föl. a debreceni orvostudományi egyetemre 180 elsőéves hallgató juthat be. a szegedi józsef attila tudományegyetem jogi karán 39 helyet már tavaly betöltötték, s az idén még 41 pályázónak van esélye. a bölcsészettudományi karon 20-an nyertek előfelvételt, az idén további 81-nek biztosítanak helyet. a természettudományi karon 205 jelöltnek tudnak helyet biztosítani, a legtöbbjüknek a matematika-fizika tanári szakon. a szegedi orvostudományi egyetem általános orvosi karára 180, a fogorvosira 20, a gyógyszerészire pedig 100 elsőévest vesznek fel. a pécsi egyetem állam- és jogtudományi karán 52 pályázó kaphat helyet. az orvostudományi egyetemen 200 fiatal kezdheti meg szeptemberben tanulmányait. a miskolci nehézipari műszaki egyetem bányamérnöki karán 80, a kohómérnökin 70, a gépészmérnökin pedig 350 helyet tölthetnek be a pályázók. a veszprémi vegyipari egyetem az idén összesen 150 elsőévest vesz fel, a soproni erdőszeti és faipari egyetem erdőmérnöki karára 50-en, a faipari mérnöki karra pedig 40-en iratkozhatnak be. a debreceni agrártudományi főiskola 30, a keszthelyi és a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskola 90-90 elsőévesnek biztosít tanulási lehetőséget. /mti/

--

9.44/szb

-16-

I A fogorvosi karra

szé 1035L

bb 19. megváltozott a belkereskedelem adminisztrációja - a társadalmi tulajdon és a fogyasztói érdekek védelmét, a rendszeres, pontos tájékoztatást szolgálja az új ügyvitel

i kf/kf-lm id

1968. február 13.

a belkereskedelmi miniszter utasítást adott ki a belkereskedelem - a nagy- és a kiskereskedelem, valamint a vendéglátóipar- ügyvitelének átszervezéséről. a rendelkezés, lévén a kereskedelem munkája az új árrendszer bevezetése óta bonyolultabb az eddiginél, lényegében irányelveket ad a vállalatok adminisztrációjának legmegfelelőbb átszervezéséhez, s lehetővé teszi, hogy a szakmai, vállalati sajátosságokat figyelembe vehessék. az utasítás azonban leszögezi, hogy a vállalati ügyvitelnek biztosítania kell a telephelyek, a fiókok, az üzletek pontos elszámoltatását a rájuk bízott népgazdasági vagyonnal, adatokat kell adnia egyebek között az adóbevallásokhoz, az árkiegészítés igényléséhez, az árkockázati alap kimunkálásához, a statisztikához, stb. az új ügyviteli rendszer általános, legfontosabb feladata, hogy a társadalmi tulajdont és a fogyasztói érdekeket egyaránt védje, rendszeres, pontos adatokat szolgáltatson az áruforgalom alakulásáról, a gazdálkodásról a vállalatok vezetőinek helyes döntéséhez s az ellenőrzéshez.

az adminisztráció új rendszere - amely a gazdaságirányítás új rendszerének, az új ármechanizmusnak a következménye - alapvető változást jelent a kereskedelemben. a vállalatok, a boltok vezetőinek mindennap foglalkozniuk, dolgozniuk kell számos olyan fogalommal - mint például árközlés, árdokumentáció, árjelzés, fogyasztói áras számla, stb. - amelyek eddig nem érintették tevékenységüket. az ügyvitel átszervezésének szükségességéről a belkereskedelmi minisztérium illetékes osztályán a következőket mondták.

eddig az iparban, az üzemekben állapították meg a fogyasztói árakat - és ott jelezték is a termékek fogyasztói árát - a kereskedelmi vállalatok ármegállapítási joggal nem rendelkeztek, s még a minisztériumnak is csak korlátozott árváltoztatási lehetőségei voltak. az új árrendszerben külön képezhet árat az ipar, s külön a nagy- és a kiskereskedelem. az ezzel kapcsolatos feladat mértékét jelzi, hogy például a hármas és a négyes árkategóriába - ahol ármódosítási lehetőség van - mintegy 40 milliárd forint értékű fogyasztási cikk tartozik.

/folyt.köv./

10.05/ju

-17-

szé 1104

bb 19. / megváltozott ... 1. folyt./-lm

komoly változást okoz az ügyvitelben az is, hogy a nagykereskedelemtől merőben új feladatként jelentkezik a forgalmi adó lerovása - ami ugyancsak 10 milliárdos nagyságrendet tesz ki - valamint az, hogy a készleteket nem fogyasztói, hanem beszerzési áron kell nyilvántartani.

a kiskereskedelem tennivalói is megnövekedtek. a legtöbb munkát az jelenti, hogy a cikkeket a nagykereskedelemtől nem fogyasztói, hanem eladási áron kapja, s maga alakítja ki a fogyasztói árakat. a kereskedelmi vállalatokra, illetve a boltokra hárul a fogyasztói árak jelzése, feltüntetése is. az új ügyviteli rend ad ugyan lehetőséget arra, hogy költségtérítés ellenében az iparral, vagy a nagykereskedelemmel megállapodjanak a fogyasztói áron történő számlázásban, a fogyasztói árak feltüntetésében, ehhez azonban az üzemeknek, a nagykereskedelmi vállalatoknak is tapasztalatra, gyakorlatra vagy éppen szervezeteik bővítésére van szükségük.

a vendéglátás adminisztrációja az új árrendszer alapján némileg egyszerűsödött, világosabb lett. tulajdonképpen az étel és az ital kalkulációt az osztályba sorsolástól függően kellett átalakítani. az igazgató - ellentétben a kiskereskedelmi vállalatokkal, - nem az egész vállalatra, hanem üzletenként írja elő a fogyasztói ár kialakításánál érvényesíthető haszonkulcsokat.

az ügyvitel módosítása sok technikai problémát okoz a kereskedelemnek. a minisztérium segítségképpen 1 200 egyszerűbb szorzó, osztógépet szerzett be a vállalatok részére. a további gépesítésre is nagy szükség lesz, hogy a vállalatok eleget tudjanak tenni megnövekedett feladatuknak. a minisztérium számviteli osztálya ezenkívül szakmai modelleket is kialakít, majd tankönyvet készítenek szakmai felsőoktatási célokra a belkereskedelem megváltozott ügyviteli rendszeréről./mti/

..-

10.10/ju

de 1100 J

-18-

bb 20. piacközelsben a vevők és eladók - megkezdték működésüket az új ügynöki vállalatok - több külföldi céggel tárgyal az industria

i sz/tr-ju ie bs

1968. február 13.

a múlt évben kialakították szervezetüket, s január 1-től megkezdték működésüket az új ügynöki vállalatok. feladatuk : az export-importárak adás-vételének közvetítése, az eladók és vevők piacközelsbe hozása, az export-import üzletekhez szükséges szolgáltatások ellátása.

a külkereskedelmi ügyletek lebonyolításában tíz ügynöki vállalat vesz részt : az industria rt, a hungagent rt, a mercator, a zenit, az agentura, az universal, az importtrade kft, a interag, továbbá az intercooperation és a hunicoop. az utóbbi kettő főként a kooperációs ügyletek lebonyolításában kíván közreműködni.

az ügynöki vállalatok létrehozását az új gazdasági mechanizmus bevezetése is sürgette. az importálók az eddigénél sokkal önállóbban döntenek el, hogy milyen árukat vásároljanak, a kínálatból mit válasszanak ki, milyen cégek kapcsolatát keresik. az ügynöki vállalatok segítséget nyújtanak megbízóknak a leggazdaságosabb, legcélszerűbb importcikkek kiválasztásához, munkájuk ugyanis a szaktanácsadásra is kiterjed. ezenkívül feladatuk körükbe tartozik a műszaki kereskedelmi propagandatevékenység, a piackutatás, a garanciális és nem garanciális szervizszolgálat megszervezése, a konszignációs bizományi mintaraktárak fenntartása, szaktbemutatók szervezése. a magyar vállalatok megbízására elő kívánják mozdítani a hazai termékek exportját is. mindezt úgy hajtják végre, hogy segítségükre vannak a külkereskedelmi vállalatoknak, anélkül hogy feladatuk körüket átvénnék.

az ügynöki vállalatok nincsenek szakosítva és így lehetőség van arra, hogy egymással versenyezzenek a megbízások elnyeréséért. a magyar külkereskedelmi vállalatokkal, illetve textilgyárakkal kapcsolatot fenntartó nyugat-európai anilin-festékgyárak például különböző magyar ügynöki vállalatokkal tárgyalnak, ügynöki megbízásról. e vállalatok egyike az industria rt., amelynek vezetői elmondották, hogy több olasz, nyugat-német és más nyugat-európai céggel vették fel a kapcsolatot és a közeljövőben számos képviselői szerződést kötnek. többek között mezőgazdasági vegyszerek, textilsegédanyagok, műszálak, csapágyak, film- és fotóanyagok, speciális szerszámgépek és más cikkek szállítóival tárgyalnak ügynöki megbízások elvállalásáról./mti/

..-

10.17/ju

de 1100 J

-19-

bb 21. négyszázötven új fiók, 68 szolgáltató ház, 20 autószerelv -
bővül a szövetkezeti javító-szolgáltató hálózat

1 sz/tné-ju ie bs

1968. február 13.

a kisipari szövetkezetek az elmúlt évben mintegy három és félmilliárd forint értékű javító-szolgáltató munkát végeztek. mintegy 11.000 egységből álló országos hálózatukban 3.000 fiók látja el a személyi szolgáltatásokat - ezek többsége fodrász és kozmetikai szalon - s iparcikkek javításával 4.500 fiók foglalkozik. a kisipari szövetkezetek tavaly tovább bővítették a szolgáltató hálózatukat, vidéken 360, budapesten 90 új fiók-üzlet, országos viszonylatban 68 szolgáltató ház és 20 autószerelv nyílt. a hálózat fejlesztésre és az üzemek műszaki felkészültségének növelésére több mint 200 millió forintot fordítottak.

a szövetkezeti javító hálózat 2.250 községre terjed ki, s 1.070 földművesszövetkezeti bolt is segít a javítandó cikkek összegyűjtésében. ennek ellenére még akadnak ellátatlan települések és sok helyen hiányoznak a tv-, rádió- és gépkocsijavító üzemek. ezért a kisipari szövetkezetek újabb terveket dolgoztak ki a hálózatfejlesztésre. új szolgáltató ház építését kezdik meg a nógrád megyei szécsényben és salgótarjánban, szabolcs-szatmár megyében nagykállóban, tiszalökön, ujfehértón és kiskördán. szabolcs-szatmár megyében szinte kizárólag a szövetkezeti ipar látja majd el a gépkocsik javítását, ezért autószerelv épül fehérgyarmaton, rakamazon, vásárosnaményben és kiskördán. tolna megyében korszerű szövetkezeti szolgáltató üzletsor kap helyet szekszárd központjában, bonyhádra pedig autószerelvet terveznek. a balaton környékén elsősorban a szolgáltatások kulturáltságát kívánják fokozni. balatonarácson és balatonfüreden újabb fodrász-szalonnok nyílnak. balatonbogláron autószerelvet, kaposvároton szolgáltató házat létesítenek.

az ország más vidékein is gyarapszik a szövetkezeti szolgáltató hálózat: szolgáltató ház épül többek között ajkán, székesfehérváron, debrecenben, a percesli és az encsi bányatelepen, továbbá ózdon, és diósgyörben. autószerelvet adnak át az idén pécsen, mosonmagyaróváron, harkányban és több más városban. azokban a helységeken, ahol a forgalom viszonylag kicsi és nagyobb szolgáltató egység fenntartása nem gazdaságos és nem is szükséges, az általánosan önelszámoló részlegek létrehozását szorgalmazzák.

/ folyt. köv. /
10.25/ju

-20-

11.02

bb 21. / négyszázötven új 1. folyt. /-ju

budapesten új szolgáltató ház kezd meg működését a xviii. kerületben a vörös hadsereg útján, a x. kerületben a pongrác uti lakótelepen, a xii. kerületben a zugligeti uton és a normafa-uton, a xx. kerületben a marx károly utcában és budán a pasareti uton. autószerelv épül a szilágyi erzsébet fasorban, a budapest szálló szomszédságában és a xviii. kerületi hengerson utcában. az újabb fiókok, kisebb üzemek főként a xvi, xvii. és xviii. kerületben nyílnak.

a lakosság ellátásának javítására több új szervezeti megoldással is próbálkoznak a szövetkezetek. be akarják vezetni a házhozzállítást, több helyzini javítást vállalnak, több tartós fogyasztási cikknél kísérleteznek az általánosan javító rendszerrel és barkácsoló műhelyek felállítását is tervezik, hogy a szövetkezetektől kapott szerszámokkal, anyagokkal és az esetleg szükséges tanácsok alapján a ,,nem szakemberek,, is végzhessenek lakásukban különböző javításokat. /mti/

bb 25. épül az alföld ,, virágyára,,

b vid kz/sk-ju ká bs

1968. február 13.

,, összkomfortos,, óriás kertészetet - valóságos virágyárat - épít szentes határában az önálló exportjoggal rendelkező új barázda termelőszövetkezet. az üvegház-város háza! gördithető, mindig ott állíthatják fel, ahol éppen szükség van rájuk. eddig négy, egyenként 6500 négyzetméteres, továbbá három, egyenként 2500 négyzetméteres gördithető üvegház készült el, de máris újabb négy üvegezést kezdtek meg. a nagyszegű heruházási költséget igénylő munkával az alföld legkorszerűbb kertészetét alakítják ki. az üvegházak fűtését egy olyan bővizű termálkut szolgáltatja, amelynek felszínre érkező vize csaknem 100 fokos. a már kész épületekben bimbóznak a rózsák és a szegfűk, a most épülőket pedig zöldsgfélékkel bevetett, illetve beültetett területek fölé görditik majd. a kertészeti kombinátot szolgálati lakások egészítik ki. /mti/

10.17/szb

-21-

11.02

bb 22. nemzetközi érdeklődés az európai bronzkor egyik kialakulási helye, velem-szentvid iránt

b vid fm/gk-lm ká

1968. február 13.

ismét napirendre került a magyar és egyben az európai ősrégészet egyik érdekes és több vonatkozásban tisztázatlan kérdése: a velem-szentvidi bronzkori kohásztelep ügye. a kőszegi hegy déli lejtőjén négyezer évvel ezelőtt virágzott a réz- és bronzművesség. tudományosan bizonyított tény, hogy velem-szentviden kétezer éven át egészen a római korig készítettek bronztárgyakat. az ország legjelentősebb vas- és bronzkori emlékegyháza innen került elő a korábbi évtizedekben, főleg miske kálmán 1904. évi kutatásai alapján. ezek a leletek - több mint ezer öntőminta, fújtatók, kohók, ékszerek - a nemzeti múzeumban láthatók.

európában abban az időben a bronzot valószínűleg csak itt- réz és antimon ötvözetéből - állították elő az e vidéken élő illirek. mindeddig kérdéses azonban, hogy ehhez honnan szerezték az alapanyagot. számtalan geológiai, régészeti kutatás maradt adós e kérdés megválaszolásával. márfy józsef kőszegi amatőr-régész sok évtizedes kutatómunkája alapján azt állítja, hogy az illirek helyben, külszíni fejtéssel bányászták a rézet és az antimont. véleménye szerint ezt igazolja a hegy „lebányászott”, alakja. ezek az ércek - szerinte - a hegy muszkovit csillámpala-lapjai között igen vékony lemezek formájában helyezkednek el, s az eddigi kutatások során azért nem találták rájuk, mert a hagyományos tükristály-alakban keresték őket. márfy józsef véleményét számos hazai és külföldi tudományos intézetel közölte. mintákat küldött, amelyekről két intézet is megállapította, hogy kis mennyiségben rézet és antimont tartalmaznak.

az így természetesen nem zárult le; a végső szót további szakértői kutatások, tudományos vizsgálódások eredménye mondja ki. a nemzetközileg számontartott lelőhellyel kapcsolatos mindennemű kutatás, részeredmény széleskörű érdeklődést kelt az európai régészetben./mti/

--

10.40/Lm

- 22 -

de 1137

bb 23. köddé változtatja a fémekeket egy szegedi egyetemi kutató találmánya

c vid/szf/sk szb ká

1968. február 13.

a szegedi józsef attila tudományegyetem alkalmazott kémiai intézetének adjunktusa, dr. mézáros lajos, találmányt dolgozott ki, amely szerint új elektromágneses porlasztási eljárással a fémeke szinte köddé alakíthatók. a találmány jelentőségét növeli az a körülmény, hogy a köd-, illetve cigarettafüst finomságu fémrészecskéek előállítására nemcsak laboratóriumban, hanem nagyüzemben is folyamatosan megvalósítható.

a találmány alap gondolata a katalitikus laboratórium kísérletei közben támadt. a laboratóriumhoz ugyanis rendkívüli finomságu fémporokra, mint katalizátorokra volt szükség. ezeket maga a kutató állította elő olyan sikerrel, hogy az eljárás újabb találmány kiindulópontja lett.

a találmány lényege, hogy fémeke között keltett ivfényből nagyerejű mágnessel „kifujják”, a fémrészecskéket és így finom fémpor keletkezik. az így készült fémporok rendkívül oxidmentesek, ezáltal kitűnően alkalmazhatók katalitikus kutatásokra, vagy üzemi gyakorlati, például porkohászati célokra.

az iparban jelenleg az akkumulátor-lemezekhez szükséges ólomport hosszadalmas eljárással, ólomgolyók koptatásával nyerik, mintegy huszonöt ilyen koptató-malom közbeiktatásával. az új módszerrel teljesen automatizált nagyüzem rendezhető be, amely lényegesen termelékenyebb, terméke tisztább és a zárt berendezésekben az ólompor előállítása teljesen veszélytelen az egészségre. a gépgyártó üzemmé fejlődött szegedi vas- és fémipari ktsz-ben hozzáfogtak az elektromágneses porlasztó mintapéldányának előállításához./mti/

--

bb 24. kétezer lakáshoz elegendő téglával gyártanak többet 1968-ban a békés megyei téglagyárak - tízmillió forint korszerűsítésre és felújításra

a vid-szf/sk szb ká

1968. február 13.

a békés megyei tégl- és cserépipari vállalat területén működő 14 téglagyár 1967-ben 11 millió égetett téglával és hatmillió égetett cseréppel adott többet, mint egy évvel korábban. a korszerű építkezés fontos alapanyagából, a középfalazó blokkból egy év alatt 5400 köbméterrel nőtt a termelés.

/folyt.köv./

10.44/Lm

- 23 -

de 1137

bb 24. /kétezer lakáshoz... 1. folyt./-szb

a békés megyei téglagyárak az eddiginél is több téglát, cse-repet akarnak adni a népgazdaságnak, ezért a téli nagyjavítások idején mintegy 10 millió forintot szánnak a gyárak felújítására, korszerűsítésére. Békéscsaba két téglagyárát több mint hatmillió forinttal korszerűsítették. Átrendezték a technológiai gépsorokat, korszerűsítették a belső szállítást, az agyagbányászt és feldolgozást. Békéscsabán, mezőberényben, körösladányban, battonyán és másutt a korábbi hat-hét méter helyett 14 méter mélyre hatolnak az agyagbányászok. A földterület jobb kihasználásán kívül így jobb minőségű agyagot is adnak téglagyártásra.

Békés megye téglagyáraiban az új esztendőben égetett téglából 206 milliót gyártanak, kétezer lakáshoz elegendő téglával többet, mint a múlt esztendőben. /mti/

bb 26. korszerű ipari üzemek a felesleges gépjávitó állomásokból

b vid-kz/sk szb ká

1968. február 13.

Szolnok megye iparilag fejletlen városainak és községeinek tanácsai több fővárosi és vidéki üzemmel folytattak eredményes tárgyalásokat ipartelepítésről. Az érdekek kölcsönös mérlegelése után a martfői tiszai cipőgyár új üzemi rész kialakítását kezdte meg Kunszentmártonban. Az ott működő felsőrész-készítő üzem főképpen nőeknek ad majd jó munkalehetőséget. Gyáregységet „költöztet”, Kunszentmártonba a beton- és vasipari művek is. Az utóbbi a feleslegessé vált gépjávitó állomáson alakítja ki telephelyét és két-három év múlva már 1000 munkásnak nyújt kereseti lehetőséget. Karcagón a szerszámgyári művek veszi át a volt gépjávitó állomást. A 30 millió forintot is meghaladó beruházási költséggel kialakuló új üzemben csak szakmunkást több mint félezret foglalkoztatnak majd. Eredményesen végződött a pest megyei vegyi- és kézműipari vállalattal kezdeményezett tanácskozás is. A már aláírt megállapodás szerint a vállalat 30-40 millió forintos beruházási költséggel Szolnok megyébe költözteti könnyűipari üzemét. Ez elsősorban nőket, illetve bedolgozókat foglalkoztat. Törökszentmiklós vezetői a goldberger gyárral tárgyalnak egy pamutipari üzem felszereléséről és megnyitásáról. Az elképzelések szerint ez is több mint 300 nőnek adna munkaalkalmat. Mezőtúron, ahol régi hagyománya van a szövőmesterségnek, a magyar gyapjúfonó- és szőnyegszövőgyár vezetői tárgyalnak egy háromműszakos, 600 nőt foglalkoztató üzem telepítéséről. A tárgyalások lényegében befejeződtek, s a megállapodást a napokban aláírják. /mti/

11.--/szb

-24-

1138

bb 31. fock Jenő és Kállai Gyula fogadta a holland külügyminisztert

t bc/sk-lm bs

1968. február 13.

fock Jenő, a minisztertanács elnöke kedden az országban fogadta dr. J.M.A.H. Luns holland külügyminisztert.

Kállai Gyula, az országgyűlés elnöke, szintén fogadta a minisztert.

A látogatások alkalmával szívélyes eszmecsere folytattak a két ország kapcsolatait és a nemzetközi helyzetet érintő időszerű kérdésekről.

A külügyminisztert a látogatásra elkísérte H.C. Schoch, a holland királyság budapesti nagykövete, Jonkheer J.A. de Ranitz nagykövete, a politikai ügyek főosztályvezetője és J. Meijer, a nemzetközi együttműködés főosztályvezetője.

A látogatásoknál jelen volt Péter János külügyminiszter és Barta Lajos, a magyar népköztársaság hágal nagykövete. A látogatás után a holland vendégek megtekintették a parlament épületét. /mti/

bb 27. szabályozzák a Duna szigetközi szakaszát

a vid kz/sk-lm ká

1968. február 13.

Az idén folytatják a Duna szigetközi szakaszának két évvel ezelőtt megkezdett szabályozását. A 100 millió forintos költséget igénylő nagyszabású munka elsősorban is azt a célt szolgálja, hogy alacsony vízállás esetén se kelljen szüneteltetni e fontos nemzetközi vízi úton a hajózást. Megszüntetik a gázlókat és a zátonyokat. Újabbak kialakítását pedig mesterséges partfalak építésével, tehát a Duna „széttérülésének”, megakadályozásával akadályozzák meg. /mti/

11.20/lm

- 25 -

1215

bb 28. korszerű baromfi-hizlalás háztájiban

a vid kz/sk-Lm ká

1968. február 13.

a meszöv somogy megyei igazgatóságának kezdeményezésére a kaposvári felsőfoku mezőgazdasági technikum állattenyésztési tanszéke kidolgozta a háztáji baromfi-hizlalás maximálisan ki-fizetődő technológiáját. a ketreces rendszerben nevelt csirkék az új módszer szerint 47 napos korukban átlagosan 95 dekásak voltak, de szép számmal akadt közöttük 1 kilós példány is. a 47 nap alatt mindössze 2 kiló 10 dekagramm takarmányt fogyasztottak el. eszerint magyar hushibrid szárnyasokkal a háztáji termelők hasonló termelési eredményt érhetnek el, mint a nagyüzemek. a sikeres kísérlet eredményének elterjesztésére, a meszöv máris több háztáji gazdasággal kötött szerződést. a gazdaságoknak a meszöv adja a ketrecek, vállaltja a naposcsibék beszerzését, sőt még a takarmányt is szállítja, s kötelezettséget vállal az áru értékesítésére. a kísérletbe bekapcsolódott háztáji gazdaságoknak a kaposvári felsőfoku mezőgazdasági technikum szakemberei szolgálnak szakmai tanácsokkal./mti/

--

bb 29. üzemkorszerűsítés a dorogi brikett minőségének javítására

a vid- szf/tné-Lm ká

1968. február 13.

nagyszabású átalakítás kezdődött a dorogi szénbányák brikettgyárában a brikett minőségének javítására. a gyár egyik üzemrészét már korábban korszerűsítették, innen azóta kifogástalan minőségű, exportra is alkalmas brikett kerül a fogyasztókhoz. most a másik gyáregységet alakítják át, hogy itt is kiváló, nagy kalóriájú és csekély hamutartalmú brikettet készíthessenek.

eddig a dorogi brikett gyártása nem volt kifizetődő, évenként sok millió forint volt a ráfizetés. a most elkezdett rekonstrukció után jelentősen csökken majd a brikett önköltsége.

ebben az évben a tavalyi mennyiség kétszeresét exportálják Ausztriába, ahol keresik és szívesen vásárolják a dorogi brikettet. a korszerűsítéssel és a jó üzletnek számító export növelésével a számítások szerint a jövő évtől kezdődően már gazdaságos lesz a dorogi brikettgyártás./mti/

--

11.25/Lm

- 26 -

de 1218

bb 30. háromnapos idegenforgalmi filmfesztivál az ujságró klubban

t nbj/hné-Lm bs

1968. február 13.

kedden délelőttől három napon át az ujságró klubban - a muosz idegenforgalmi szakosztályának és az országos idegenforgalmi tanács titkárságának rendezésében - bemutatják az utóbbi két évben készített, mintegy husz rövid, idegenforgalmi filmet. a filmek művészi eszközökkel varázsolják a néző elé a magyar főváros, a történelmi emlékekben gazdag vidéki városok idegenforgalmi nevezetességét, a legszebb magyar tájakat. a filmek bemutatják az utóbbi években épített kempingeket és megismertetik a nézővel a magyar gasztronómia remekét is. dr. vécsy györgy, a muosz idegenforgalmi szakosztályának elnöke elmondotta, hogy az idegenforgalmi filmfesztivál résztvevői zsűrizik a bemutatott alkotásokat./mti/

--

bb 32. csehszlovák gép- és műszerkiállítás nyílt a technika házában

t sl/hné-Lm ie

1968. február 13.

frantisek hála, a budapesti csehszlovák nagykövetség kereskedelmi tanácsosa kedden délelőtt a technika házában megnyitotta a február 20-ig tartó csehszlovák gép- és műszerkiállítást. ezuttal legkorszerűbb köszörűgépeiket és a hozzájuk tartozó elektronikus műszereket hozták el a csehszlovák külkereskedelmi vállalatok. az automatikus műszerek segítségével akár betanított munkások is mikronnyi pontossággal dolgozhatnak a gépeken.

a kiállítás egyik „slágere”, az a gép, amely 0.04 milliméter vastag, tehát a hajszálnál is vékonyabb alkatrészeket is elő tud állítani köszörüléssel. meg lehet vele munkálni finom óratengelyeket és egyéb precíziós műszeralkatrészeket.

másik újdonságuk - egy csehszlovák szabadalom - a munkadarabot automatikusan méri és az elektronikus szerkezet közreműködésével a gép önműködően korrigálja esetleges saját hibáit. kiállították az elektrolitikus köszörűgépet is, amely esztergakések, és egyéb keményfém-szerszámok megmunkálására szolgál.

a kiállítás alkalmából a gyárakból meghívott szakértők részére naponta előadásokat és konzultációt tartanak.

a kiállítás megnyitásán részt vett Josef Pucik, a csehszlovák szocialista köztársaság magyarországi nagykövete is./mti/

11.43/szb

-27-

de 1218

bb 33. portalanítják a hejőcsabai cement- és mészművet

a vid szf/sk-ju ká bs

1968. február 13.

a hejőcsabai cement- és mészműben régi probléma a gyár portalanítása. az üzemelés közben keletkező nagymennyiségű por gyakran áthatolthatatlan felhőként takarja be a gyárat, szennyezi nemcsak az üzem, de a környék levegőjét is. megszüntetésére az idén - hétmillió forint~~os~~ beruházással - elektromos porleválasztó, illetve szűrőberendezést szerelnek fel. a fontos beruházás kivitelezéséhez hozzáfogtak és azt az idén befejezik. a különleges villamos készülékek beiktatásával működő modern berendezéssel a cementgyártásnál keletkező porszemcséket leválasztják, csatornahálózatba terelik, s azon keresztül ugynevezett sílóba juttatják. a berendezés üzembehelyezésével a portalanítást mintegy 96-97 százalékos határfokkal tudják végrehajtani. /mti/

-. -

bb 34. a cseri táj jövője

a vid kz/sk-ju ká bs

1968. február 13.

a csekély termőképességű cseri táj jövőjéről tanácskoztak kedden celldömölkön a szakemberek. a vidéken, külön kísérleti telepet szervezett a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskola, s megindította azt a nagyjelentőségű természetátalakító munkát, amely máris meghozta első eredményeit. a talajjavítási, műtrágyázási, meszezési és növényfajtakísérletek eredményei törlték az alacsonyhozamu rozst a cseri növények első sorából. helyére a sokkal értékesebb bezosztaja buza került. a biborherének sincs már akkora becsülete a vidék mezőgazdasági üzemekben, mint hajdan. a vidék állami és szövetkezeti gazdaságai a kutatók tanácsai nyomán, s az általuk kialakított technológiák segítségével helyette ma már inkább a gazdaságosabban termelhető olajrepcét vetik. a cseri táj átalakításával kapcsolatos kísérletek folytatódnak. a cél az, hogy olyan termelési módszereket és növényfajtakat adjanak az üzemeknek, amelyek tovább javítják a termelés biztonságát és gazdaságosságát. /mti/

-. -

11.52/szb

-28-

13.57

bb 35. dr. timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese

hné-Lm 1e

1968. február 13.

fogadta aubrey jonest, nagy-britannia ár- és jövedelemhivatalának elnökét. az eszmecserén részt vett vályi péter pénzügy-miniszter és dr. csikós nagy béla, az országos anyag- és ár-hivatal elnöke./mti/

-. -

bb 37. áldozatukat cserbenhagyó gépkocsivezetőket vett őrizetbe a rendőrség - súlyos közlekedési balesetek

1 fe/hné-Lm zs

1968. február 13.

jános rezső, 34 éves gépkocsivezető figyelmetlenül vezetett esztergomban a szerszámgépipari művek dömpert és a járművel elütötte pándi istvánt 51 éves óraleolvasót, aki egy kézikocsit tolt az uttesten. a lelkiismeretlen gépkocsivezető a baleset után segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. pándiné olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházba szállítás után meghalt. a rendőrség nem sokkal később jános rezsőt elfogta és őrizetbe vette.

lőrincz jános, 28 éves gépkocsivezető ittasan vezetett salgótarjánban személygépkocsiját és járművel elütötte kiss sándor, 26 éves fűtő, baglyasaljai lakost. az autóban helyet foglaló négy utas tiltakozása ellenére lőrincz jános segítségnyújtás nélkül elhajtott a baleset színhelyéről. a mentők kiss sándort életveszélyes állapotban szállították kórházba. a rendőrség lőrincz jánost rövid időn belül elfogta és őrizetbe vette.

a nógrád megyei ujkövári község határában egy sorompó nélküli vasúti átjáróban körültekintés nélkül hajtotta a helyi építőipari vállalat tehergépkocsiját a sinekre benkő józsef, 32 éves gépkocsivezető és összeütközött egy mozdonyal. a tehergépkocsi rakterületén utazó fábián istván, 33 éves segédmunkás cserhátsurányi lakos sérüléseibe a helyszínen meghalt. a rendőrség benkő józsef ellen eljárást indított, az ügyben a vizsgálatot folytatja.

budapesten a 3. kerületben a korvin ottó utca és a kiscelli út kereszteződésében hármas karambol történt. szepesi józsef, 23 éves gépkocsivezető egy tehergépkocsival nekütközött egy 11-es villamosnak, majd egy teherautónak, ezt követően pedig elütötte lipp jános, 87 éves nyugdíjast, akit súlyos sérüléssel szállítottak kórházba. a rendőrség a baleset ügyében vizsgálatot indított./mti/

-. -

12.10/Lm

- 29 -

13.57

bb 36. halállal végződött az alku

i fe hné-lm zs

1968. február 13.

a fejér megyei rendőrfőkapitányság halált okozó súlyos testisértés miatt eljárást indított parti mihály, 33 éves kőműves, szabadbattyáni lakos ellen. parti házat akart vásárolni, s e célból meghívta lakására bögös istván, 54 éves tsz-tagot, kajászói lakost. alku közben a két ember között szóváltás támadt és parti mihály olyan súlyosan bántalmazta bögös istvánt, hogy az néhány órával később sérüléseibe belehalt. a rendőrség parti mihályt előzetes letartóztatásba helyezte és ügyében a vizsgálatot folytatja./mti/

--

bb 38. időjárásjelentés

gk-lm zs

1968. február 13.

a meteorológiai intézet jelenti 1968. február 13-án, kedden 13 órakor:

párás, ködös idő

a grönland térsége felől áramló hideg, sarkvidéki levegő európa északnyugati partjain havazásokat okoz. a leningrád - odessza vonaltól keletre is folytatódik a havazás. ezzel szemben közép-európában továbbra is párás, ködös az idő, németország területéről esőket jelentenek. európa déli részén enyhe, esős időjárás uralkodik. hazánkban hétfőn többfelé volt erős köd. az északkeleti területek egy részén jelentéktelen mennyiségű csapadék hullott. napközben a hőmérséklet plusz 3 - plusz 8, a ködös helyeken csak minusz 1 - plusz 3 fokig emelkedett. ma hajnalra 0 - minusz 5 fokig hűlt le a levegő. délelőtt országszerte változóan felhős, párás, többfelé főként a dunántúlon ködös volt az idő. északnyugaton egy-két helyen esett az eső. a hőmérséklet 11 órakor minusz 2 és plusz 2 fok között változott.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke plusz 0.3 fok volt, a sokévi átlagnál 0.2 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 milliméter, alig változik.

/folyt.köv./

12.20/lm

- 30 -

13.12

bb 38. / időjárásjelentés.... 1. folyt. /-ju

várható időjárás szerda estig: változóan felhős, párás, ködös idő. szórványosan előforduló esővel, havas esővel, ónos szitálással. éjszaka gyenge, napközben kissé meglehetősen szél. a hőmérséklet alakulásában nem lesz lényeges változás. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 1 - minusz 6, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán minusz 1 - plusz 4 fok között.

a duna vízállása budapestnél 310 centiméter. /mti/

--

bb 40. a holland külügyminiszter megkoszoruzta a magyar hősök emlékművét

t bc/hné-ju zs bs

1968. február 13.

dr. j. m. a. h. luns holland külügyminiszter és kísérete kedden délután a hősök terén megkoszoruzta a magyar hősök emlékművét.

a koszorúzásnál jelen volt péter jános külügyminiszter, szilágyi béla külügyminiszterhelyettes, bartos istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, pesti endre vezérőrnagy és a külügyminisztérium több vezető munkatársa. /mti/

--

bb 39. kassák lajos-emlékplakett

a vid fm/gk-ju ká

1968. február 13.

sz. egyed emma, soproni képzőművész emlékplakettet készített a tavaly elhunyt kassák lajosról. alkotása a múlt évi soproni őszi tárlaton a szakemberek és a közönség körében egyaránt elismerést váltott ki. az író özvegye felkérte a soproni képzőművészt, hogy készítse el számára a plakett másolatát. sz. egyed emma eleget tett a megtisztelő kérésnek és elküldte kassák lajosnének a férjét ábrázoló plakettet. a műalkotás nem csupán az író özvegyének gyűjteményét gazdagítja, hanem látható lesz azokon a kiállításokon is, amelyekon kassák lajos munkásságáról emlékeznek meg. legközelebb esztergomban, a juliusban megrendezendő tárlaton állítják ki./mti/

--

13.35/lm

- 31 -

15.10

bb 41. fémpántos diszítésű divatos női cipők a tiszai cipőgyár idei első börszóján

a vid szf/gk-lm ká

1968. február 13.

az ország legnagyobb cipőipari üzeme, a martfői tiszai cipőgyár az idén kizárólag a kereskedelem, illetve a vásárlókör közönség kívánsága szerint bővítte gyártmányainak választékát. a gyár modell-osztályát átszervezték, dolgozóinak számát megnövelték. szerződést kötöttek több nyugdíjba vonult kiváló tervezővel, az ötlet-gazdag terveket már az idei kollekció összeállításánál felhasználták.

a fölfrissített tervezőgárda az új év első cipőipari börszójára 450 mintakollekciót készített. nagy részük megnyerte a kereskedelem tetszését. a sok bemutatott cipő közül nagy sikerűk voltak a különféle színű bőrből varrott pántos leányka és női nyári cipőknek, a kismama cipőknek, a műbőr és műlakksizmáknak. a női cipők és csizmák egy részét divatos fémcsatokkal, fémdiszítésekkel látták el. a tiszai cipőgyár első árube mutatóján nemcsak a választékkal, hanem az árakkal is elégedettek voltak a kereskedelem képviselői. a bemutatott modellekből másfél millió párat rendeltek. /mti/

--

bb 42. kilenc emeletes lakóház vállalati társulásból

a vid szf/gk-lm ká

1968. február 13.

a zalaegerszegi városi tanács még a múlt évben ajánlatot tett a városban levő több vállalatnak: építési területet ad számukra, ha lakásépítésre vállalkoznak. az ajánlatból viszont ajánlat lett, és néhány hét alatt meg is egyeztek az első vállalkozó részvényesek egy kilenc emeletes társasház építésében.

a városi tanács ingyen telket és a telkekre alkalmazott tervdokumentációt juttatott a társasházépítésre vállalkozó hat vállalatnak. az építés költségeit a lakások arányában a vállalatok már a múlt évben befizették, a hét elején pedig a megyei építőipari vállalat munkásai megkezdték a kilenc emeletes lakóház alapozását. az épületben 64 egy-, két- és háromszobás komfortos, gázfűtéses lakás lesz. a vállalati társulással épülő lakóházba a terv szerint még ebben az évben beköltözhetnek a lakók.

az első társulás óta további vállalatok jelentették be lakásépítési igényüket. /mti/

--

14.05/lm

- 32 -

15.11.1968

bb 43. a magyar néphadsereg egyik alakulatának őrsége

gg-ju zs bs

1968. február 13.

február 10-én este feltartoztatta frank willi bald 31 éves nyugatnémet állampolgárt, aki a tiltó táblák ellenére személygépkocsijával megállt egy katonai létesítménynél, és a kocsiból kiszállva megfigyelést végzett. előállításakor szökeket kísérelt meg. mivel többszöri felszólításra és figyelmeztető lövésre sem volt hajlandó megállni, az őr jogszerűen fegyverét használta, melynek következtében frank willi bald súlyosan megsérült. jelenleg kórházi kezelés alatt áll. az illetékes rendőri szervek az ügy vizsgálatát megkezdték. /mti/

--

bb 44. csökkent az árveszély a turon - törik a jeget a tiszán

a vid kz/sk-ju ká bs

1968. február 13.

a szatmári tájat átszelő tur folyó áradása vasárnap este 542 centiméterrel garbolcnál tetőzött. a példátlan gyorsan - mindössze néhány óra alatt - kialakult árhullám kedd reggelre, ugyancsak rekordsebességgel, 480 centiméterre süllyedt. ez lehetővé tette, hogy a korábban elrendelt harmadfokú készültséget másodfokúra mérsékeljék. hétfőn viszont a tiszán kezdődött áradás. tiszatelek és dombrád között több kilométer hosszúságban, jégtorlasz keletkezett. ide vezényelt jégtörőhajók eredményes munkája nyomán az eredetileg csaknem nyolc kilométer hosszúságú jégtorlasz felére csökkent. /mti/

--

bb 45. befejezték a miskolci házőpítő kombinát betongyárának gépi szerelését - megkezdődött a munkásfelvétel.

a vid szf/gk-ju ká bs

1968. február 13.

az épülő miskolci házőpítő kombinát 200 ezer léghőmérő teres gyártó csarnokában elkészültek az emelőberendezések és a durvapályák. átadásukra a napokban kerül sor. kedden befejezték a kombinát legfontosabb üzemének, a betongyár gépi berendezéseinek szerelését. /folyt. köv./

14.25/szb

15.11.1968

-33-

bb 45. / befejezték.... 1. folyt. /-ju

az üzemszobában szovjet gyártmányú elektromos vezérlésű műszerek irányítják a termelést. a gyár az automatikába táplált adatok szerint - emberi kéz érintése nélkül - készíti el és továbbítja a kívánt minőségű betont a különböző üzemszobákba. ennek az elektromos „ agynak, „ és a gyár berendezésének ugynevezett üres hidegpróbaára a hónap végén kerül sor.

a vezetőség már a gyár területén tartozkodik és megkezdte az új munkások felvételét. eddig 400 dolgozó jelentkezett. azok, akik megfelelnek, előreláthatólag áprilisban a budapesti házgyárban ismerkednek meg a szakma fogásaival. az új miskolci házgyárban szeptemberben látnak hozzá a termelési próbákhoz és az első termékekből 1969-ben a miskolci győri-kapu déli részében építenek új lakótelepet. a gyár különben 4200 lakás összeállításához elegendő falpanelt készít majd évente. /mti/

bb 46. a gépipari technológiai intézet kiállítása miskolcon

vid szf/gk-ju ká bs

1968. február 13.

miskolcon, a technika házában kedden kiállítás nyílt a gépipari tudományos egyesület miskolci szervezete, valamint a budapesti gépipari technológiai intézet közös rendezésében. az intézet eddig is szoros kapcsolatot tartott fenn a diósgyőri Lenin kohászati művekkel és a diósgyőri gépgyárral, segítette őket egyes új technológiák kidolgozásában és bevezetésében. együttműködését a borsodi üzemekkel tovább akarja szélesíteni.

a kiállítás a megyebeli üzemek technológusainak és a miskolci nehézipari műszaki egyetem professzorainak, végzős növendékeinek mutatta be azokat a termékeket, amelyeket a székesfehérvári könnyűféműben, valamint a győri vagongyárban bevezetett technológiai újításokkal állítottak elő. ismertették többek között a robbantásos lemezalakítással elért eredményeket, a plazmavágást, a hegesztések korszerűsítésére kidolgozott hétéfélé eljárást, valamint az öntésnél a keramikus formázást és az ultrahangos megmunkálást. /mti/

14.32/szb

kc

-34-

15.02/1

bb. 47. szombathelyen elkészült az első 40 szőnyegpadlós lakás
a vid-szf/tm/gy/bs

1968. február 13.

szombathelyen elkészült az első 40 szőnyegpadlós lakás a derkovits lakótelepen. az építő- és lakástextilipari mérnökök, technikusok nagy érdeklődéssel figyelik, hogyan válik be az otthonokban a szőnyegpadló. a mohazöldszinű, erős velur szőnyeget ragasztással helyezték el a szobák padlózatán. olcsóbb, szebb a parkettánál és porszívóval jól tisztántartható. a modern lakásokban nagy előnye még, hogy elnyeli a kopogó és a léghangokat, tehát a beszédhangokat is. ha idővel valahol kikopik, egyszerűen kivágják a hibás részt, s újat ragasztanak a helyére. /mti/

bb. 48. a magyar jogász szövetség elnöksége

k bc/gk/zs/gy/bs

1968. február 13.

a szövetség közeljövőben sorra kerülő küldöttgyűléséig dr. prandler árpádot megbízta a magyar jogász szövetség főtitkári teendőinek ellátásával. /mti/

bb. 49. budapesten erősödött az influenzajárvány - vidéken lassan terjed az influenza

1 ms/gk/zs/gy/bs

1968. február 13.

hétfőn a fővárosban csaknem kétszeresére emelkedett az influenzás megbetegedések száma. 22 684 esetet jelentettek be a közhíjnak az előző hét átlagosan napi 10-13 ezer megbetegedésével szemben. a szövődményes megbetegedések száma 309 volt és 172 beteget kellett kórházba szállítani. a számok a budapesti járvány kétségtelen erősödését jelzik, még akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy a vasárnapi csökkent betegforgalom miatt hétfőn mindig a szokottnál többen jelentkeznek az orvosoknál. a járvány terjedését mutatja a 11,2 százalékos iskolai hiányzás is.

a fővárosi tanács egészségügyi hatóságai jó előre felkészültek a járvány fokozódására és megtették a szükséges intézkedéseket a rászoruló kórházi elhelyezésére, valamint a kórházak, egészségügyi intézmények zavartalan munkájának biztosítására.

/folyt. köv./

- 35 -

Ky
16.02

17.02/1

bb. 49. /budapesten.... 1. folyt./ gy

a lászló-kórházon kívül eddig nyolc fővárosi kórházban állítottak fel influenza-osztályokat oly módon, hogy egyes osztályokat kiürítették, illetőleg összevonták. az influenza-osztályokon külön orvosi és ápolószemélyzet dolgozik. az influenzában megbetegedett szülő nőket a jános-kórházba szállítják, más kórházakban tilos influenzás szülő nők felvétele.

eddig összesen több mint ezer kórházi ágyat biztosítottak a fővárosban az influenzások részére, de az előre kidolgozott tervnek megfelelően a napokban újabb kórházakban hoznak létre influenza-osztályokat. a kórházi ápolás ideje természetesen az esetek súlyosságától függ, de általában öt-hat nap, úgy-hogy már számos beteget hazaengedtek. halálozás néhány esetben fordult elő, idős koru betegek között.

vidéken továbbra is lassan terjed a járvány. legerősebben somogyban tartja magát, ahol a megye minden járására kiterjedt, s a legutóbbi hét betegforgalmának mintegy 40 százaléka influenza volt. barcon a gimnáziumot, ezenkívül a megyében több általános iskolát, bölcsődét és óvodát bezártak. győr-megyéből mintegy kétezer megbetegedést jelentettek, ebből csupán tíz volt szövődményes és hat beteget kellett kórházba szállítani. fejér megyében háromezernél többen betegedtek meg, székesfehérvárott 900-an. kórházba senkit sem kellett szállítani. kisebb fertőző góccokról érkeztek hírek borsod megyéből. pécssett és baranyában folytatódott a járvány csökkenése./mti/

bb. 50. a tervezettnél háromnegyed évvel előbb elérte a napi 600 tonnás ammóniatermelést a tvk

b vid-szf/gk/gy/bs

1968. február 13.

a tiszai vegyi kombinátban az év végére befejezik a nitrogén műtrágyagyár 90 százalékos bővítését. a fejlesztéssel az üzem termelését majdnem megkétszerezik és 1969-ben már 700 ezer tonna 20,5 százalékos hatóanyagú ammónsalétrum műtrágyát szállítanak a mezőgazdaságnak. a gyár fiatal mérnökgárdája mindent megtett azért, hogy az üzemekben a bővítés alatt egy percre se szüneteljen a termelés.

/folyt. köv./

- 36 -

Me
1968

17. 05. 1968

bb. 50. / a tervezettnél.... 1. folyt./ gy

a gyár legfontosabb üzemen részében például, ahol a műtrágya alapanyagát, a cseppfolyós ammóniát készítik, az elmúlt két évben 170 technológiai módosítást és műszaki változtatást vezettek be. így - többek között - jelentősen növelték a metánbontók és az óriáskompresszorok hatásfokát. ezekkel a műszaki intézkedésekkel a lehető legjobban hasznosíthatják a bővítés során munkába lépő új gépi berendezések. köztük a három gázkompresszor, a negyedik vízvezeték rendszer és az új metánbontó kapacitását. a kiváló kollektív fáradtságot nem ismerő munkája nagyszerű eredményt hozott: az ammóniagyártó csarnokban - ahol az új szintéziskör csak augusztusra vagy szeptemberre készül el - háromnegyed évvel előbb elérték a bővítés utánra tervezett napi 600 tonnás termelési szintet. az üzem dolgozója egy hét óta naponta átlag 618 tonna cseppfolyós ammóniát állítanak elő. volt olyan 24 óra, amikor 645 tonna alapanyag hagyta el a berendezéseket. ilyen nagy mennyiségű cseppfolyós ammóniát egy nap alatt hazánkban még nem gyártottak.

a többletammóniát a gyár egyelőre még nem tudja teljes egészében feldolgozni, s ezért a borsodi vegyi kombinátnak 4 600 tonnát, a péti nitrogénműveknek pedig mintegy 1 200 tonnát küldött belőle. ez igen nagy segítség a mezőgazdaságnak, mert az értékes alapanyagból a testvérüzemek még a tavaszi mezőgazdasági munkák megindulása előtt műtrágyát készítenek./mti/

--

bb. 53. életmentő határőr kitüntetése

a vid-fm/tné/gy/bs

1968. február 13.

palkó sándor, a baranya megyei tanács vb elnöke kedden a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány nevében „életmentő emlékérmét”, és ezer forint pénzjutalmat adott át Herendi Jenő határőr-honvédnek, aki élete kockáztatásával mentette ki mohácsnál a duna hullámaiból egy fiatal leányt./mti/

--

16.40/gy

- 37 -

Me

1968

16. 15. 1968

bb. 51. új város keletkezik százhalombattán

vid-szf/tm/gy/bs

1968. február 13.

Idén befejeződik a százhalombattai lakótelep első szakaszának építése. a hőerőmű és az olajfinomító közötti területen 759 távfűtéses lakás készül. hétszázba már beköltöztek a két óriás-üzem dolgozói. jelenleg 2 500-an laknak a korszerű telepén. tanítanak már a 16 tantermes általános iskolában. a még hátralevő 59 lakás kulcsait április végén adják át a tulajdosoknak. az építési programban levő hatvan személyes bölcsőde, száz gyermek óvodája, az abc áruház, az étterem, az orvosi rendelő, a gyógyszerár, a mentőállomás és a különféle szolgáltatásokat nyújtó üzletsor a harmadik negyedévében nyílik meg. az épületek környékének rendezését, csinosítását előreláthatólag az idén már nem tudják befejezni, ezek a műveletek áthúzódnak a jövő évre.

az időközben jóváhagyott program szerint a dunai kőolajipari vállalat építése folytatódik, s az eredetileg tervezett évi hárommillió tonna nyersolaj feldolgozás 1973-ra megduplázódik. természetesen ezzel arányosan emelkedik majd a műszakiak és a szakmunkások száma is. többségüknek lakásra lesz szüksége. ezért már összeállították a 117 újabb lakás beruházási programját. a beruházási program jóváhagyása után hozzálátnak a lakótelep bővítéséhez. a következő években tehát új szocialista város keletkezik majd a százhalombattai duna-part közelében. lehetséges, hogy lakosainak száma a régi községével együtt megközelíti majd a tízezret./mti/

..

bb. 54. hódmezővásárhelyi művészek alkotásai jugoszláviában

vid-fm/tné/gy/bs

1968. február 13.

Kedden tizenöt - hódmezővásárhelyen élő - képzőművész 41 alkotását indították utnak jugoszláviába. a festményeket, grafikákat, szobrokat és kerámiákat a február 18-án nyíló zentai kiállításon mutatják be. a vásárhelyiek ezzel a cseretárlattal viszonozzák a zentaiaknak náluk bemutatott nagyszerű kiállítását./mti/

..

17.00/gy

- 38 -

10/17

17.15/16

bb. 52. százhet iskolai gyakorlókert bács-kiskun megyében

b vid-fm/tné/gy/bs

1968. február 13.

az alsó- és középfokú iskolák tanulóinak munkára neveléséről tárgyalt keddi ülésén a bács-kiskun megyei tanács végrehajtóbizottsága megállapította: a gimnáziumokban bevezetett öt plusz egyes oktatási forma ebben a megyében sem váltotta be a reményeket. alig segítette az érettségizett fiatalok pályaválasztását, a munkaerőgazdálkodást. volt olyan év, amikor 585 végzős diák tett szakmai minősítő vizsgát, de a szakmunkás-bizonyítvány megszerzéséhez szükséges befejező képzésre csak 13-an jelentkeztek közülük. a megye gimnáziumaiban 1965 óta egyre inkább áttérnek az iskolai tanműhelyekre alapozott, heti kétórás gyakorlati foglalkozásra, amely nem egy-egy szakma elsajátítását, hanem általában a munkára nevelést célozza.

a megyében kezdettől fogva jól bevált, s évről-évre eredményesebb az általános iskolákban bevezetett hármastagú - háztartási, ipari és mezőgazdasági - politechnikai oktatás. a diáklányok jelenleg már 70 iskolai konyhában tanulják a sütés-főzés tudományát, a fiúk pedig az ipari szakmák alapismereteit 34 műhelyteremben sajátítják el.

a vidék jellegének megfelelően a megyében túlsúlyban van a mezőgazdasági ismeretek tanítása. az eddig kialakított 107 általános iskolai gyakorlókert többségében zöldség-, szőlő- és gyümölcsstermesztéssel foglalkoznak, és 101 kisgazdaságban öntözésre is berendezkedtek. a tájjellegű növénytermesztés országosan is példamutató módszereit dolgozták ki a kiskörösi, a soltvadkerti, a csávolyi és a miskeli gyakorlókertekben.

az általános iskolás diákok munkára nevelésének szembetűnő eredménye a megyében, hogy évről-évre csökken a gimnáziumokba való továbbtanulási láz, s növekszik az érdeklődés a megbecsült fizikai szakmák iránt. a politechnikai oktatás fejlesztése érdekében az 1970-1971-es tanév kezdetéig bács-kiskun megye minden járásában létrehoznak egy-egy központi műhelytermet. ezek látják majd el szerszámokkal és mindenféle felszereléssel az iskolai tanműhelyeket és gyakorlókerteket./mti/

..

17.05/gy

- 39 -

10/17
1968

bb. 55. nyiregyházáról kitelepitik a kisvasutat és megszüntetik a villamosközlekedést

vid-fm/gg/gy/bs

1968. február 13.

a közlekedés helyzetével foglalkozott keddi ülésén a nyiregyházi városi tanács végrehajtó bizottsága megállapította, hogy a város szerkezetében bekövetkezett változások - létszám-növekedés, új lakó- és ipartelepek létesítése - szükségessé teszi a tömegközlekedés gyorsítását és korszerűsítését. a helyi és a felsőbb szervek döntése alapján kitelepitik a keskeny nyomtávu vasutat és megszüntetik a villamos-közlekedést. a kisvasut a város megkerülésével fut majd be a máv-állomásra. a városi és sóstói személyforgalmat pedig autóbuszal bonyolítják le. a nyári hónapokban a sóstói személyszállítást segíti a kisvasut is, de nem a város központjából, hanem a máv pályaudvarról indulnak a szerelvények.

a vasut-kitelepités előkészületeit megkezdték. készítik a terveket, s még az idén megkezdődnek az építkezések. a sóstóra az erdőn át vasuti felüljáróval új műút épül, s a város belterületén is korszerűsítik az utakat, amelyeken a villamos megszüntetése után növekszik az autóbuszforgalom. a tervek szerint a kisvasut új nyomvonalának és a kettős - közuti és vasuti - felüljárónak az építését még ez év végére befejezik. a villamos-közlekedés a jövő év közepén szűnik meg./mti/

..

bb. 56. évenként százezer tüdőszűrés debrecenben

a vid-fm/gg/gy/bs

1968. február 13.

a debreceni városi tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén az egészségügyi szervek jelentését ismertették a városban folyó tbc elleni küzdelem eredményeiről. évtizedekkel ezelőtt az alföldi városokban is népbetegségnek számított a tüdőbaj, most pedig az életkörülmények javulása, a fokozott gyógykezelés, a megelőző tevékenység és felvilágosító munka eredményeként minimálisra esökkent a megbetegedések száma. debrecenben a tüdőszűrő állomás a 12 éven felüli lakosok vizsgálatát végzi, és évente átlagosan ezer tüdőszűrésre kerül sor.

/folyt. köv./
17.25/gy

- 40 -

ML
1968

bb. 56. /évenként százezer... folyt./ gy

a múlt évben csupán 55 megbetegedést észleltek. a megbetegedések száma a városban állandóan csökken. tizennégy éven aluli gyermeket újonnan nem vettek nyilvántartásba, s ebben a korcsoportban évek óta nem történt halálozás. a tbc-gondozás területén elért eredmények az állami, társadalmi és tömegszervezetekkel kialakult együttműködésnek is köszönhetőek.

az ülésen ismertették, hogy 1969-ben új tbc gondozó intézet épül debrecenben./mti/

..

bb. 58. a divsz irodájának nyilatkozata a vietnami helyzetről

1 pr/tm/gy/la

1968. február 13.

a demokratikus ifjúsági világszövetség irodája nyilatkozatban juttatta kifejezésre szolidaritását a délvietnami hazafiakkal, akik a dnff vezetésével egyidejűleg minden fronton támadásba lendültek, s ragyogó győzelmek egész sorát aratták az amerikai agresszorok felett.

a nyilatkozat egyebek között hangsúlyozza: a délvietnami nemzeti felszabadítási front új politikai programja kifejezésre juttatja az egész délvietnami lakosság függetlenségi törekvéseit, szabadság- és békevágyát. az ifjúsági világszövetség megbélyegzi az amerikai fegyveres erőket, amelyek bombázzák, mészárolják a polgári lakosságot. fenntartás nélkül támogatja a vdk kormányának ismételt elhangzott javaslatát, hogy kész haladéktalanul tárgyalásokat kezdeni az egyesült államok kormányával, mielőtt az amerikaiak bizonyítékát adják annak, hogy feltétel nélkül felhagynak a vdk bombázásával és minden ellene irányuló harci cselekménnyel./mti/

..

17.30/gy

- 41 -

ML
1968

bb. 55. nyiregynázáról kitelepítik a kisvasutat és megszüntetik a villamosközlekedést

vid-fm/gg/gy/bs

1968. február 13.

a közlekedés helyzetével foglalkozott keddi ülésén a nyiregynázi városi tanács végrehajtó bizottsága megállapította, hogy a város szerkezetében bekövetkezett változások - létszám-növekedés, új lakó- és ipartelepek létesítése - szükségessé teszi a tömegközlekedés gyorsítását és korszerűsítését. a helyi és a felsőbb szervek döntése alapján kitelepítik a keskeny nyomtávú vasutat és megszüntetik a villamos-közlekedést. a kisvasut a város megkerülésével fut majd be a máv-állomásra. a városi és sóstói személyforgalmat pedig autóbusszal bonyolítják le. a nyári hónapokban a sóstói személyszállítást segíti a kisvasut is, de nem a város központjából, hanem a máv pályaudvarról indulnak a szerelvények.

a vasut-kitelepítés előkészületeit megkezdték. készítik a terveket, s még az idén megkezdődnek az építkezések. a sóstóra az erdőn át vasuti felüljáróval új műút épül, s a város belterületén is korszerűsítik az utakat, amelyeken a villamos megszüntetése után növekszik az autóbusszforgalom. a tervek szerint a kisvasut új nyomvonalának és a kettős - közuti és vasuti - felüljárónak az építését még ez év végére befejezik. a villamos-közlekedés a jövő év közepén szűnik meg./mti/

..

bb. 56. évenként százezer tüdőszűrés debrecenben

a vid-fm/gg/gy/bs

1968. február 13.

a debreceni városi tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén az egészségügyi szervek jelentését ismertették a városban folyó tbc elleni küzdelem eredményeiről. évtizedekkel ezelőtt az alföldi városokban is népbetegségnek számított a tüdőbaj, most pedig az életkörülmények javulása, a fokozott gyógykezelés, a megelőző tevékenység és felvilágosító munka eredményeként minimálisra csökkent a megbetegedések száma. debrecenben a tüdőszűrő állomás a 12 éven felüli lakosok vizsgálatát végzi, és évente átlagosan ezer tüdőszűrésre kerül sor.

/folyt. köv./
17.25/gy

- 40 -

ML
1968

bb. 56. /évenként százezer... folyt./ gy

a múlt évben csupán 55 megbetegedést észleltek. a megbetegedések száma a városban állandóan csökken. tizennégy éven aluli gyermeket újonnan nem vettek nyilvántartásba, s ebben a korcsoportban évek óta nem történt halálozás. a tbc-gondozás területén elért eredmények az állami, társadalmi és tömegszervezetekkel kialakult együttműködésnek is köszönhetőek.

az ülésen ismertették, hogy 1969-ben új tbc gondozó intézet épül debrecenben./mti/

..

bb. 58. a divsz irodájának nyilatkozata a vietnami helyzetről

i pr/tm/gy/la

1968. február 13.

a demokratikus ifjúsági világszövetség irodája nyilatkozatban juttatta kifejezésre szolidaritását a délvietnami hazafiakkal, akik a dnff vezetésével egyidejűleg minden fronton támadásba lendültek, s ragyogó győzelmek egész sorát aratták az amerikai agresszorok felett.

a nyilatkozat egyebek között hangsúlyozza: a délvietnami nemzeti felszabadítási front új politikai programja kifejezésre juttatja az egész délvietnami lakosság függetlenségi törekvéseit, szabadság- és békevágyát. az ifjúsági világszövetség megbélyegzi az amerikai fegyveres erőket, amelyek bombázzák, mészárolják a polgári lakosságot. fenntartás nélkül támogatja a vdk kormányának ismételt elhangzott javaslatát, hogy kész haladéktalanul tárgyalásokat kezdeni az egyesült államok kormányával, mielőtt az amerikaiak bizonyítékát adják annak, hogy feltétel nélkül felhagynak a vdk bombázásával és minden ellene irányuló harci cselekménnyel./mti/

..

17.30/gy

- 41 -

ML
1968

bb. 57. tájékoztató a fao szerepéről és a fao magyar nemzeti bizottságának munkaprogramjáról

t cs/hné/1e/gy/bs

1968. február 13.

Kazareczki Kálmán mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter-helyettes, a fao magyar nemzeti bizottságának elnöke kedden a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztériumban tájékoztatta a sajtó képviselőit az ENSZ élelmezési és mezőgazdasági szervezete, a fao szerepéről, feladatairól, és a Magyarország fao-tagságával kapcsolatos nemzetközi és belföldi feladatok ellátására nemrég létrehozott fao magyar nemzeti bizottság munkaprogramjáról.

A fao alapokmányát 1945-ben 42 állam írta alá, jelenleg az ENSZ 123 tagországa közül 116 ország tagja a fao-nak, a szocialista országok közül Bulgária, Jugoszlávia, Kuba, Lengyelország, Magyarország és Románia tagja a szervezetnek. Mint ismeretes, Bulgáriát és Magyarországot a fao-konferencia 1967 novemberében megtartott 14. ülésén vették fel a szervezet tagjai közé.

Az ENSZ fejlesztési programjának végrehajtására szánt összegek mintegy 40 százalékát a fao programjaira irányozzák elő. Az 1968-69-es kétéves időszakban a rendes program költségvetési összege eléri a 60 millió dollárt. Ebből az alapból a fao mezőgazdasági és élelmezési programokat készít és hajt végre, továbbá ösztöndíjakat, szakértői segítséget ad, szemináriumokat és tanfolyamokat szervez. A fao ösztöndíj-program keretében a tagországok megfelelően képzett szakembereket küldhetnek külföldre hat hónaptól egy évig terjedő időre, hogy látóköriüket bővítve, eredményesebben segíthessék országuk gazdasági fejlesztését.

Magyarország elsősorban a műszaki-tudományos együttműködés területein, vagyis a rendelkezésre álló és világviszonylatban is elismert „szellemi tőkének”, a szervezet, illetve ennek közvetítésével a fejlődő országok rendelkezésére bocsátásával, a fao egyes programjainak segítségével veheti ki részét a fao általános céljainak megvalósításából.

/folyt. köv./

17.40/gy

- 42 -

MK
1968

bb. 57. /tájékoztató... 1. folyt./ gy

A fao központjában minden tagország számára álláshelyeket biztosítanak, amelyek számát az illető tagországnak a költségvetéshez való hozzájárulása alapján állapítják meg. A fao központjába kerülő magyar szakembereknek lehetőségük nyílik majd arra, hogy a szervezet egész világot felölelő munkájáról közvetlen áttekintést nyerjenek, a szerzett tapasztalatokat hasznosítsák. Lehetőség nyílik arra, hogy fao-ösztöndíjjal magyar szakembereket küldjünk külföldre, továbbá arra, hogy a fao által finanszírozott, a világ különböző tájain megvalósításra kerülő világ-, regionális, illetve országos programokba - megfelelő ellenszolgáltatás fejében - magyar szakemberek kiküldésével, sőt kereskedelmi szállításokkal is bekapcsolódjunk.

A fao-konferencia 1965 novemberében megtartott 13. ülésén megállapították, hogy a második világháború befejezése óta elsősorban csökkent a világ élelmiszertermelése. Ennek ellenére, hogy 1966-ban már kisebb javulás volt tapasztalható, a fejlődő országok egy főre eső élelmiszer-termelése tovább csökkent. Az 1967. évi mezőgazdasági helyzetről szóló előzetes adatok szerint a helyzet javult ugyan, de - amint azt a konferencia megállapította - a mezőgazdasági termelés mintegy 7 százalékos növekedése lenne szükséges ahhoz, hogy a fejlődő országok újból elérjék 1964. évi élelmiszertermelési színvonalukat. A konferencia az elemzés során arra a következtetésre jutott, hogy a fejlődő országoknak a demográfiai helyzet állandósult romlása következtében mind súlyosabbá váló élelmiszerhiányát segélyekkel tartósan levezetni nem lehet. A világ élelmezési helyzetének gyökeres és tartós megoldásának egyetlen módja a fejlődő országok mezőgazdasági termelésének növelése, az ezen országok mezőgazdasági technikai színvonalának növeléséhez nyújtott hatékony segítség.

Az újságírók kérdéseire válaszolva Kazareczki Kálmán miniszter-helyettes többek között elmondta, hogy a fao keretében rendelkezésre álló ösztöndíjakra hamarosan pályázatot hirdet a mem a szakemberek számára. A minisztérium minden eszközzel segíti a tapasztalatcsere-akciókat, a hatékony együttműködés, illetve a széleskörű lehetőségek jó kihasználásának fontos feltétele azonban, hogy szakembereink megfelelő szinten sajátítsák el a szükséges világnyelveket. A rendszeresen érkező fao-kiadványok, dokumentumok feldolgozását és publikálását a fao magyar nemzeti bizottsága a mem információs központjának közvetítésével szervezi meg./mti/

17.45/gy

- 43 -

MK
1968

bb. 59. világméretű ifjúsági akciókampány

1 pr/tm/zs/gy/La

1968. február 13.

a demokratikus ifjúsági világszövetség irodája világméretű ifjúsági akciókampányt szervez a vietnamiak győzelméért, szabadságáért, függetlenségéért és a békéért. a kampány a vietnami ifjúsági szervezetek teljes egyetértésével és velük szoros együttműködésben indul meg, célja, hogy összefogja egybehangolja és fokozza az egész világ demokratikus ifjúsági szervezeteinek erőfeszítéseit a vietnami nép hősi harcának politikai és anyagi támogatására.

a divsz irodája felhívással fordult a világ minden demokratikus ifjúsági szervezetéhez, mozgalmához és szövetségéhez, valamennyi ország fiataljaihoz, hogy vegyenek részt a kampányban és mozdítsák elő sikerét, demonstrációk, tüntetések, nagygyűlések, tiltakozó menetek sorozatával bélyegezzék meg az amerikai agresszorokat, és biztosítsák rokonszenvükről vietnam népét. a politikai akciókkal párhuzamosan a világ fiataljai anyagi támogatást is nyújtanak a harcoló vietnamnak: megkezdik azoknak a bélyegeknak az árusítását, amelyeket a délvietnami nemzeti felszabadítási front bocsátott ki.

a világméretű demonstráció sorozat első szolidaritási akcióira február 16-án és 21-én kerül sor berlinben, illetve párizsban.

a kampány szorosan összefügg a 9. világifjúsági és diák szolidaritási, béke és barátsági találkozó előkészületeivel. a találkozó az idén - szófiában - az ifjúság legnagyobb szolidaritási megnyilvánulása lesz a vietnami nép mellett. a vit-en összegezik majd a kampány eredményeit, s az ifjúsági találkozón adják majd át vietnam hősi fiataljainak azt az anyagi segítséget, amelyet a világméretű akció-sorozatban résztvevő ifjúsági szervezetek gyűjtenek számukra./mti/

17.50/gy

MSV
1805

- 44 -

bb. 60. megjutalmazták a székesfehérvár duna-tengerjáró tengerészeit.

1 hbj/gg/ie/gy/La

1968. február 13.

kedden dr. bélay józsef, a mahart vezérigazgatója jutalmazta az afrikát körülhajózott 1 300 tonnás székesfehérvár duna-tengerjáró hajó tengerészeit. a vezérigazgató hangsúlyozta, hogy az egész magyar közvélemény féltő aggodalommal figyelte a magyar hajósok nehéz útját. a jutalomátadási ünnepséget követően süveges lászló, a hajó parancsnoka beszámolt a székesfehérvár utjáról.

a székesfehérvár duna-tengerjáró áruval megrakodva a vörös-tengerről rijeka felé igyekezett a földközi tengeren át. 1967 június 5-én este szueznél tartózkodott. úgy volt, hogy június 6-án halad át a magyar hajó a csatornába, s egy órán mulott, hogy nem tudott bejutni a csatornába, ahol még mindig ott vesztelnek az akkor benne rekedt hajók. a hadművelati övezetből gyorsan kellett távozni és a székesfehérvár port sudan felé vette útját, ahol a kikötő teljesen zsúfolt volt, s mindössze élelmiszert, illetve üzemanyagot tudtak vételezni. ezután az etiópiai massawa kikötőbe futottak be. négy hónapig a székesfehérvár árut szállított megbízásuként a vörös tengeren. a magyar hajó vezetői budapestben - látva, hogy nincs remény átjutni a szuezi csatornába - utasította a székesfehérvárt, hogy kerülje meg afrikát és térjen vissza a földközi tenger keleti medencéjébe, később módosítva a végcél - constanzába. a nagy ut előtt az összes gépi berendezést felülvizsgálták, londonból kaptak a navigációs és rádiós tisztek az afrika körüli hajózáshoz térképeket, illetve szakkönyveket. a 25 főnyi személyzet közül mindössze kettő hajózott korábban óceáni vizeken.

afrika keleti partjain egy-két napot időztek kisebb-nagyobb kikötőkben. durbanban három napig „pihent”, a hajó, szárazra emelték, hogy a vörös tengeri többnapos állomáslás során a hajótestre ragadt öt centiméter vastag csigareteget lekaparják. viszonylag jó időben hajóztak afrika nyugati részén, annál kedvezőtlenebb volt az időjárás a földközi tengeren. végül is ez év január 21-én, tíz nappal a kitűzött határidő előtt kikötöttek constanzában.

/tolyt. küv./

18.00/gy

MSV
1805

- 45 -

bb. 60. /megjuttalmazták.... 1. folyt./ gy

a hajó kapitánya hangsúlyozta : ez az ut igazi szakmai továbbképzést jelentett, s ez nagyon hasznos, hiszen a magyar hajók igyekeznek eljutni a közeljövőben indiába és más óceáni vizekre.

a székesfehérvár legénysége és tisztikara, amely elismerést szerzett a magyar tengerész névnek, néhány hétig idehaza tölti pihenőjét./mti/

bb. 61. február 15-én temetik dr. fürgeteg sándort

vid-fm/sk/ká/gy/La

1968. február 13.

dr. fürgeteg sándort, a délföldi mezőgazdasági kísérleti intézet elhunyt igazgatóját február 15-én, csütörtökön fél 12 órakor kísérik utolsó útjára budapestben, a farkasréti temetőben./mti/

bb. 62. ittasan a mávaut megálló épületének vezette a teherautót

tr/zs/gy/La

1968. február 13.

szeder emil, 33 éves büntetett előéletű budapesti lakos, ittasan beült társával egy tehergépkocsiba és a járművel elhajtott. a 20. kerület nagykörösi uton gyorsajtás következtében a gépkocsi a mávaut autóbussz megálló épületének ütközött. a baleset következtében a tehergépkocsi utasa, füstös imre, 27 éves, büntetett előéletű budapesti lakos súlyosan, szeder emil könnyebben megsérült és jelentős kár keletkezett a gépjárműben. a mentők mindkettőjüket kórházba szállították. az ügyben eljárás indult./mti/

bb. 63. szerződés kötés 137 komplett mezőgazdasági laboratórium exportjára

1 sz/tné/ie/gy/La

1968. február 13.

kedden a metrimpex külkereskedelmi vállalatnál csaknem egymillió rubel értékű exportról írtak alá szerződést. a traktor-export szovjet vállalat 137 komplett mezőgazdasági laboratóriumot rendelt még ez évi szállításra.

/folyt. köv./

18.05/gy

bb. 63. szerződés kötés.... 1. folyt./ gy

a laboratóriumok egyébként már a metrimpex jól bevált exportcikkei, mintegy 300 működik a szovjetunió különböző vidékein szovhozokban, kolhozokban és mezőgazdasági kutató intézetekben. a magvizsgáló laboratóriumok segítenek a szemestermények minőségének, tisztaságának, sikértartalmának, csirázóképességének és egyéb tulajdonságainak vizsgálatában. a laboratóriumok ellenőrzik többek között, hogyan reagálnak a termények a hőmérsékleti viszonyokra és milyen fajtákat lehet természetien a mezőgazdaságnak ujabban meghódított hűvösebb északi vidékeken./mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 56. sz. hír /évenként százezer tüdőszűrés debrecenben/ 9. sorában a szöveg helyesen:

... évente átlagosan százezer tüdőszűrésre kerül sor...

/mti/

bb. 64. szovjet katonai vezetők látogatása a fővárosi tanács elnökénél

tné/zs/gy/La

1968. február 13.

sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke budapest felszabadulásának 23. évfordulója alkalmából kedden délben baráti beszélgetésen látta vendégül az ideiglenesen magyarországon állomásozó szovjet csapatok parancsnokságának több vezetőjét. a baráti találkozón részt vett f.j. tyitov, a szovjetunió magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, valamint az mszmp budapesti bizottságának titkárai és a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának vezetői./mti/

bb. 66. apró antal látogatása az orion gyárban

1 hi/gg/zs/gy/bs

1968. február 13.

apró antal, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese kedden szakali józsefnek, a 10. kerületi pártbizottság első titkáranak és dr. parányi jánosnak, a kerületi tanács vb elnökének társaságában látogatást tett az orion gyárban.

/folyt. köv./

18.10/gy

bb. 66. /apró antal... folyt./ gy

az üzemben a vendégeket vankó gyula vezérigazgató és pelach kornél, a gyári pártbizottság titkára fogadta. az üzem műszaki vezetői tájékoztatták a kormány elnökhelyettesét az orion gyár termelési eredményeiről, fejlesztési terveiről, majd bemutatták vendégüknek a mikrohullámu berendezések gyártását és a televízió-gyártást. az szemlátogatás után apró antal pártnap keretében tájékoztatta a gyár dolgozóit az időszerű politikai kérdésekről./mti/

bb. 65. megkésztereződött a citrom és a csipkeszörp forgalom, tízszer több csipkebogyó tea fogy - bőségesek a vitamin tartalékok

1 kf/ie/gy/la

1968. február 13.

az influenza járvány következtében nagymértékben megnövekedett a nagy vitamintartalmu hazai és külföldi élelmiszerek fogyasztása. a fővárosi zöldség és gyümölcs üzletek például a szokásos 80-100 mázsa helyett naponta 200 mázsa citromot adnak el. ugyancsak kelendő, bár már fogytán van, a grape-fruit. hazai vitamin forrásainkat is „felfedezte”, a közönség, megelőzés és „gyógyítás”, céljaira. a herbária adatai szerint az utóbbi egy hónap alatt kétszeresére nőtt a csipkeszörp forgalom; korábban 70 000, most majdnem 140 000 kilogram fogyott belőle. a teának való csipkebogyóból a szokásosnál tízszer többet az elmúlt hónapban 11 300 kilónyit adtak el, s a magánkülső csipkehusból is csaknem megháromszorozódott a forgalom.

örvendetes, hogy a kereskedelem a megnövekedett fogyasztáshoz bőséges vitamin-tartalékokkal rendelkezik. igaz, hogy a déli gyümölcsök közül a grape-fruit váratlanul kelendőbb volt, mint régebben, s ezért a beérkezett 30 vagonnyi már kifogyóban van, ezt pótolja azonban a citrom, amiből folyamatosan érkezik az utánpótlás, s az igényeket teljes mértékben ki tudják elégíteni. a héten például olaszországból 735 tonnás szállítmány érkezik és kerül forgalomba. hatszáznegyven tonna török citromot is utnak indítottak rijekából, s a kereskedelem megrendelést adott további 750 tonna olasz citromra, ami szintén még ebben a hónapban forgalomba kerül.

/folyt. köv./

18.20/gy

- 48 -

18/20

bb. 65. / megkésztereződött... folyt./ gy

a narancsellátás is javult. vidékre a múlt héten szállítottak 500 tonnányit. budapestre folyamatosan érkezik a kedvelt déli gyümölcs, rijekából és hamburgból a napokban várnak utánpótlásként újabb 520 tonna török és spanyol narancsot.

bőséges a herbária „vitamin-készlete”, - a vállalat napok alatt tudja szállítani az üzletekbe a szükséges utánpótlást. a c-vitaminban szintén gazdag nyers káposzta fogyasztásának növekedéséhez is elegendő lesz a nagyvásártelep 130 vagonos savanyukáposzta tartaléka, s a több mint 700 vagonos alma-készlet is kitart a tavaszig./mti/

bb. 69, a holland külügyminiszter városnézésen

t bc/gk/zs/gy/la

1968. február 13.

dr. j.m.a.h. luns holland külügyminiszter kedden budapest nevezetességeivel ismerkedett. délben péter jános külügyminiszter társaságában hosszabb sétát tett a belvárosban, a rákóczi uton. délután feleségével és kíséretével az országos hadtörténelmi muzeumba látogatott el. több kiállítás anyagát is megtekintette otta istván vezérőrnagynak, a hadtörténelmi intézet és muzeum parancsnokának, valamint dr. csillag ferenc ezredesnek, az országos hadtörténelmi muzeum parancsnokának kaulauzolásával. hosszasan időzött a napoleon korabeli emlékeknek gyűjteményeiről. ezt követően a budai várnegyed és várpalota több nevezetességét is megtekintették a vendégek, akiket a muzeumba és a városnézésre elkísért szilágyi béla külügyminiszterhelyettes és bartos istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese.

x x x x

luns külügyminiszter felesége kedden felkereste a lágymányosi lakótelep bölcsődéjét, majd kovács margit keramikus művész műtermébe látogatott el./mti/

18.30/g

- 49 -

18/30

bb. 70. folytatódta a magyar-holland tárgyalások

t bc/gk/zs/gy/la

1968. február 13.

kedden délután a külügyminisztérium vendégházában folytatódta a magyar-holland tárgyalások./mti/

bb. 67a műszeripari egyesülés igazgató tanácsának első ülése - a magyar és a szovjet műszeripari vállalatok szoros együttműködése a tárgyalás napirendjén

t sl/gg/le/gy/la

1968. február 13.

megalakulása óta kedden tartotta első ülését a magyar műszeripari egyesülés igazgató tanácsa. a többi között arról tárgyalt, hogy a magyar és a szovjet műszeripar együttműködését milyen módon lehet tovább fokozni. álláspontjuk szerint mindkét ország számára előnyös volna, ha a tárgyszintű együttműködésen túl a vállalatok között is szoros műszaki, tudományos és gazdasági kapcsolatok alakulnának ki. ezzel összefüggésben szakértői tanácskozásokat folytatnak, s alkalmas időpontban az illetékes szovjet szerveknek is előterjesztik javaslataikat.

a tanácsülés foglalkozott az egyesülésbe tömörült vállalatok anyagellátásának problémáival is. mivel műszerekből általában kis sorozat készül, s ezekhez egy-egy anyagfajtából viszonylag keveset használnak, a kis tételek miatt gyakran felárat kell fizetni, ami drágítja a termelésüket. az egyesülés ezen úgy kíván segíteni, hogy a hozzátartozó vállalatok igényeit összegyűjti, így azonos anyagokból nagyobb tételeket olcsóbban megvásárolhatnak. ezzel a szállító vállalatok is jól járnak, mert kapacitásukat nem kell kisebb tételek gyártására szétaprózni.

az egyesülés egyre hatékonyabban akarja segíteni üzemait a munkahiányból és túlterheltségből származó feszültségek felszámolásában is. felméri a szabad kapacitásokat, egyben azt is, hogy hol, milyen gépek vannak túlterhelve. a vállalatok megbízása alapján összehangolja ezeknek a gyáraknak a munkáját.

/folyt. köv./

18.40/gy

- 50 -

bb. 67. / a műszeripari... 1. folyt./ gy

felméri például, melyek azok az alkatrészek, amelyeknek gyártása pillanatnyilag egyik-másik műszeripari üzemnek terhes. a kontakta gyár szentesen épülő új üreme tervének kidolgozásakor már figyelembe vehetik e felmérés eredményét./mti/

bb. 68. a közgazdasági elemző munka új módszere: a területi mérlegkészítés

a vid-szf/sk/ká/gy/la

1968. február 13.

a közgazdasági elemző munka új módszeréről, a területi mérlegkészítésről, problémáiról, módszertanáról, adatszolgáltatásáról, gyakorlati hasznáról tanácskoztak hétfőn és kedden székesfehérvári hét megye statisztikusai, közgazdászai és pénzügyi szakemberei.

a területi mérlegkészítés viszonylag új feladata a közgazdászoknak, statisztikusoknak. megszervezését a nagyobb gazdasági feladatokra való felkészülés, a területi irányító szervező munka önállósága tette szükségessé. célja a különböző gazdasági mozgások pontos tükrözése, a közép- és hosszútávú tervek konkrét adatokkal való alátámasztása, gazdaságosabb megvalósítása egy-egy területen. a területi mérlegkészítés segít a megyei és alsóbb szintű irányítószerveknek a termelés, a szükségletek pontos statisztikai felméréséhez, feltárja a lehetőségeket és tartalékokat, stb., valamint közgazdasági elemzést ad a különböző gazdasági változások okairól, a megoldás eredményes módszeréről. nagy jelentősége lesz a vidéki ipartelepítések gazdaságos megvalósításában is.

a székesfehérvári értekezlet résztvevői elkészítették többek között fejér és komárom megye energiamérlegét, fejér megye vásártőri mérlegét, s a mezőgazdasági termelés különböző ágai mérlegeit./mti/

18.45/gy

- 51 -

bb. 71. időjárásjelentés

bné/gy/la

1968. február 13.

a meteorológiai intézet jelenti kedden este:

párás, ködös idő

várható időjárás szerda estig: változóan felhős, párás, ködös idő, szórványosan előforduló esővel, havas esővel, ónos szitálással. napközben kissé megélénkülő szél, a hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz, várható legmagasabb nappali hőmérséklet minusz 1- plusz 4 fok között./mti/

- v e g e -

20.15/gy

20.17

- 52 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest. I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i n i r e k

1968. február. 14.

bb.1. Levegőtisztító zöldövezetek - tucatnyi város és üdülővi-
dék társítási terve készült el balatonarácson

a /vid/ kz/sk/p/ ká/ bs

1968. február. 14.

több mint 30 vidéki város és üdülőhely jelentette be igényét a fejlesztési tervet is figyelembe vevő fásítási programra. a balatonarácsi erdészeti tervezők eddig körülbelül tucatnyi megrendelésnek tettek eleget. átadták többek között a velencei-tó környékének rendezési programját. a terv nagyjából egy tájegységgé olvasztja össze a velencei-tó és székesfehérvár jelenleg még elönytelenül széttagolt vidékét. a tó kopár északi partjára 500 hektáros zöld „folt”, kerül. a korszerű követelményeknek megfelelő, változatos „zöld-szegély”, kap a vidéken átfutó balatoni autópálya is. a szilk völgybe települt salgótarján rendezési tervének elkészítéséhez a levegő megszürése volt az elsődleges szempont. pécs zöldövezetének kialakításánál ugyanilyen követelményekkel kellett számolniok a tervezőknek. a másik dunántúli nagyváros - győr- fásítási tervében az ipartelepek és a lakóterületek közötti zöldövezetek kapták a legerősebb hangsúlyt. külön program szerint fásítják az 1. számú nemzetközi útvonal mentén lévő területeket. kecskemét társítási terve az alföld speciális igényeinek megfelelően készült el. a tervezők minden esetben gondosan ügyeltek a környék esztétikai képének egységére, az egészségügyi követelményekre, s nem kevésbé arra, hogy szép, kellemes pihenést és szórakozást nyújtó vikendhelyeket alakítsanak ki a városok körül./mti/

WV

- 1 -